№ 5 | פרייז 2 קאפ. | Lodzer Tageblatt.

לאדזער טאגעבלאט

אנאנסען-פרייז: א שורה פעטיט אין טעקסט 1.20 ערשטע אי... דריטע זייט 60 ק. לעצטע זייט 30 קאפ. נעקראלאגן, גראטולאציאנען, פערלאבונגס און האכצייטס-אנזאגען 1-טע זייט 1.50—לעצטע זייט 1 רובל. ניט אנגענומענע מאנוסקריפטען ווערען ניט צוריקגעשיקט. פאר'ן אינהאלט פון אנאנסען איז די רעדאקציע ניט פעראנטווארטליך.

רעדאקציע און אדמיניסטראציע
פעטריקויער 16, טעלעפאן 867.
פיליע אין ווארשוי:
ח. רייזנער, טווארדא 23, טעל. 17-63.

אבאנעמענטס-פרייז: אין רוסלאנד: א יאהר, 8 רובל. א האלב יאהר 4 רובל. א פירטעל יאהר 2 רובל. א חודש 70 קאפ. אין אויסלאנד: א חודש 1 רובל 25 קאפ. ענדערן דעם אדרעס קאסט 15 ק. אדרעסן פון דער רעדאקציע און אדמיניסטראציע Лодзь, Петроковская 16. אדרעס פאר דעפעשען: Лодзь. Тагеблатъ

6 (19) יאנואר 1914. | מאנטאג כ"א טבת תרע"ד | זיבענטער יאהרגאנג

אין דער לעצטען צייט האבען פערשיעדענע פאבריקאנטען אונזערע קוואליטעטען ווארע דורך עהנליכע שטעמפעל אונד פאקונג נאכגעאהמט, וואדורך די קאנסומענטען פיעל דאבייא צו שאדען קאמען.

דאהער ערזוכען וויר העפליכסט אונזערע געעהרטע אבנעהמער ביי פערלאנג דער וואַרען אונזערע פאבריקאט גאנץ גענוי אויף די עטיקעטע, פירמען-שטעמפעל אונד שוץ-מארקע צו אכטען.

אקציען-געזעלשאפט דערווידזעווער בוימוואל-מאנופאקטור

פארמאלס היינצעל עט קוניצער, לאדז.

4960 8

דער אושינסקי-צוזאמענפאהר געגען יודישע בעגרענצונגען.

די סאיוזניקעס טרעטען ארויס געגען יודישען תבואה-האנדעל.

געגען יודישע בעגרענצונגען.

פעטערבורג (ספ. צום ל. ט.) געלמען האט זיך געשלאסען דער צוויימער אלרוסישער צוזאמענפאהר אויפ'ן נאמען פון אושינסקי'ן.

אויף דער שלוס-זיצונג האבען געהאלטען רעפעראטען די דעלעגאטען וואלאצקי און סאלץ, וועלכע האבען זיך ארויסגעזאגט אין זעהר א שארפער פארם געגען די יודישע בעגרענצונגען און די בילדונגס-אנשטאלטען פון דער רעגיערונג.

די רעדנער האבען געפאדערט, אז מען זאל געבען די יודישע לעהרער וואוינרעכט אין גאנץ רוסלאנד און אז מען זאל בנוגע די קינדער פון די יודישע לעהרער אבשאפען די

פראצענט-נארמע.

צום שלוס איז אנגענומען געווארען א רייהע רעזאלוציעס וועגען אויסבעסערן די מאטעריעלע לאגע פון די לעהרער און ס'איז אויסגעארבייט געווארען א פראיעקט פון א נייעם אוסטאוו פאר די לעהרער-פעראיינען. דער קומענדיגער צוזאמענפאהר וועט פארקומען אין מאסקווא אין יאהר 1916.

געגען יודישען תבואה-האנדעל.

פעטערבורג (ספ. צום ל. ט.) אהער זענען געקומען איינינע אנפיהרער פון די קיעווער סאיוזניקעס, וועלכע זענען זיך משתדל ביים אינערן און האנדעלס-מיניסטעריום, אז מען זאל פערווערען יודען צו האנדלען מיט תבואה און צו האלטען אפטעקען.

דער צוזאמענפאהר פון רעכטע פראפעסארען.

פעטערבורג (ספ. צום ל. ט.) דער צוזאמענפאהר פון די רעכטע פראפעסארען, וואס קומט דא פאר, זאגט זיך אב צוגעבען אינפארמאציעס די יודישע צייטונגען מיט'ן אויסרייד, אז פאר „זשידאווסקע" צייטונגען איז דא קיין פלאץ ניטא. אין דעם צוזאמענפאהר בעטייליגט זיך אויך דער בעוואוסטער אנפיהרער פון די סאיוזניקעס לעוואשעוו.

א אויסצייכנונג פאר א יודישען סקולפטאר.

פעטערבורג (ספ. צום ל. ט.) דער בעקאנטער יודישער סקולפטאר גינצבורג האט בעקומען א מעדאל אויף דער אויסשטעלונג אין נענט.

אבגעזאגט פון פערטיידיגונג.

קיעוו (ספ. צום ל. ט.) דער בעהאוכטער אדוואקאט נעמעט, וועלכער איז בעשטימט געווארען פון דער רעגיערונג אלס פערטיידיגער פון טשעבעריאטשקען און איהר נגבה-פראצעס, האט זיך אבגעזאגט פון דער פערטיידיגונג.

יואנשיקיי—כינעזישער קייזער

לאנדאן (ספ.) פון פעקין טעלעגראפירט מען: דא געהען פערשיעדענע קלאנגען, אז דער פרעזידענט יואנשיקיי האט בדעה זיך צו ערקלערען פאר קייזער פון כינא.

מענדעל בייליס'ס אבריזע פון קיעוו.

(פון אונזער קיעווער קארעספאנדענט).

ווי איך האב שוין טעלעגראפיש מיטגעטיילט, איז בייליס אין דער נאכט פון 31-טען דעקאבער אוועקגעפאהרען פון קיעוו קיין ארץ-ישראל דורך וואלאטשיסק איבער לעמבערג און וויען.

שטיל, אהן טומל און פאמפע איז בייליס אוועקגעפאהרען פון קיעוו, איבערלאזענדיג אלץ, וואס איז איהם נעהנט ליעב און נאהענט.

בייליס'ס אבריזע האט מען געהאלטען בסוד סודות אפילו, פאר זיינע נאהענטסטע און בעקאנטע און קיינער אין קיעוו, א חוץ א פאר גאר נאהענטע האבען נישט געוואוסט, ווען ער וועט אוועקפאהרען.

און ווייסט איהר פאר וואס בייליס איז אזוי אין געהיים אוועקגעפאהרען? ווייל ער האט מורא געהאט, אז זיינע שונאים, די כוליגאנעס, די סאיוזניקעס זאלען איהם נישט אבווארטען, אזוי ווי זיי האבען פיעל מאל געסטראשעט, און ווירקליך נישט אויספיהרען זייערע סטראשונגען...

אפילו פאר אונז, זשורנאליסטען, האט בייליס קיין איין ווארט נישט געלאזט פאלען, ווען ער וועט אוועקפאהרען.

מיר האבען געוואוסט, אז ער דארף יעדען טאג אוועקפאהרען, נאר ווען — האבען מיר נישט געוואוסט.

איך פלעג איהם כמעט יעדען טאג טעלעפאנירען און אנפרעגען, ווען ער וועט אוועקפאהרען און ער פלעגט ענטפערען, אז ער ווייסט נישט...

א טאג פאר זיין אוועקפאהרען בין איך געווען ביי בייליס'ן. איך האב דארט בעגעגענט דעם רב אהרענסאהן, ד"ר ביכאווסקי און נאך איינינע פון זיינע נאהענטע.

צווישען זיי האט זיך געפונען בייליס'ס שניידער, וועלכער האט איהם געבראכט קליידער. ער האט בעקומען געלד, און דאן זיך געזעגענט, פאר'ן אוועקגעהן האט דער שניידער געבעטען א בילד ביי בייליס'ען און ווען ער האט עס בעקומען, האט ער זיך געוואָרפען פאר בייליס'ס פיס און איהם געקושט און זיך שטארק צ'וויינט... איך בייליס האט זיך צעוויינט און געענטפערט דעם שניידער:

— ווען ניט זאמיסלאווסקי, שמאקאוו, ווען ניט די סטראשונגען מצד די סאיוזניקעס וואלט איך רוסלאנד נישט פערלאזען... מיר איז די לעצטע טעג געווען פיעל ערגער ווי אין טורמע...

און דעם זעלבען אווענד איז בייליס שטילערהייד אין בעגלייטונג פון דובאוויק'ן צוגעפאהרען צום וואקזאל און אבגעפאהרען פון קיעוו.

און אין דעם מאמענט, ווען רוסלאנד האט בעגעגענט נייעם יאהר, איז בייליס אוועקגעפאהרען קיין אויסלאנד.

און וואיצעוו'ס זאוואד איז פוסט געווארען...

צו מארגענס איז דובאוויק צוריקגעקומען קיין קיעוו און האט דערצעהלט וועגען דעם בעגייסטערטען קבלת פנים פון בייליס'ען אין וואלאטשיסק. צופעליג איז מען געוואהר געווארען, אז בייליס פאהרט דורך. דאס גאנצע שטעדטיל איז ארויס אויפ'ן וואקזאל, בייליס'ען בעגעגענט מיט אזא זעלטענער התלהבות און איהם געמאכט רוישענדע אוואציעס.

קיעוו. י. גיטלין.

א נייע פערשווערונג געגען גריכישען קעניג.

א פערשווערונג געגען גריכישען קעניג.

סאלאניקי (ספ.) די גריכישע פאליציי אין סאלאניקי האט ענטדעקט א פערשווערונג געגען גריכישען קעניג קאנסטאנטין דעם XII. מ'האט ארעסטירט 4 פערזאן.

פאריז (ספ.) פון אטהען טעלעגראפירט מען, אז א געוויסע דאמע, וואס וואוינט אין סאלאניקי האט מיטגעטיילט, דער ארטיגער פאליציי, אז אין אויסלאנד האט זיך געגרינדעט א קאמיטעט וואס האט זיך געשטעלט פאר א ציעל צו מאכען אנ'אטענטאט אויפ'ן גריכישען קעניג קאנסטאנטין דעם XII, לויט דעם בעשטימונג פון קאמיטעט זענען שוין ארויסגעפאהרען עטליכע פערזאן קיין סאלאניקי אויסצופיהרען דעם אטענטאט.

נאך פיעל מיה איז דער פאליציי געלונגען צו קומען אויף דער שפור פון דער פערשווערונג. מ'האט ארעסטירט איינינע פערזאן.

דייטשלאנד מאכט מלחמה-הכנות.

פאריז (ספ.) דער „עקא דע פאריז" מעלדעט, אז דייטשלאנד מאכט ענערגישע הכנות צו א מלחמה, אין די דייטשע ארסענאלען הערשט א שטארקע אויפלעבונג.

לויט ווי מען מעלדעט פון זיכערע קוועלען, האט דאס קריעגס-מאטעריאל בעקומען אויסצוארבייטען א דייטשע פריוואט-פאבריק מיט דער בעדינגונג, וואס שנעלער דאס אויסצופערטיגען.

א נייער אטענטאט-פלאן פון די יונגטערקען.

ניצא (ספ.) דא געפינען זיך איצט אהמעד-רעשיד-ביי, דער פריהערדיגער קאמערהערר פון סולטאן, אין טוכטאר-ביי, א געוועזענער מיניסטער פון מלוכה-ראט, וועלכע זענען ביידע פון די יונגטערקען פערמשפט געווארען צום טויט. זיי האבען ערקלערט, אז שוין איינינע טעג ווי זיי האבען מורא פאר אנ'אטענטאט, די יונגטערקען האבען א הער ארויסגעשיקט פון פאריז פיער שלוחים אויסצופיהרען דעם טויט-אורטייל איבער זיי. ווי ס'איז פעסטגעשטעלט געווארען, זענען די דאזיגע שלוחים ווירקליך שוין אנגעקומען קיין ניצא. דער פרעפעקט האט די ריבער בעשטימט א שטרענגע אויפזיכט איבער זיי.

א נייער אנפאל אויף שעריף-פאשא.

פאריז (ספ.) דער פאליציי האט מען מיטגעטיילט, אז עס גרייט זיך א נייער אנפאל אויף שעריף פאשא'ן, די אנפאלער זענען פון 8 ביז 10 יונגעלייט פון טערקיי, וועלכע האבען זיך געשטעלט פאר א ציעל צו ערמארדען שעריף פאשא'ן. א טייל פון זיי געהער צום קאמיטעט פון די יונג-טערקען, וועלכע זעהט אין שעריפ'ן א געפעהרליכען געגנער פון זייער פארטיי.

לאנדאן (ספ.) פון טאקיא קומען אן ווייטערדיגע ערשיטערנדע ידיעות וועגען דער וואולקאן-קאטאסטראפע. פון די 15,000 איינוואוינער פון דער אינזעל סאקורא זענען אומגעקומען מ הר ווי צעהן טויזענד, פון טיענאשימא מעלדעט מען, אז פון די 30 טויזענד הייזער ביי די ברעגעס פון ים איז קיין איינציגעס נים געבליעבען גאנץ. די גאסען פון דער שטאדט זענען בעדעקט מיט אש ווי מיט א שניי. אלע טראגען רעגען-שירמס אדער אנדערע שוץ-מיטלען. פיעל פרויען זענען משוגע געווארען פון שרעק. די איינוואוינער זענען בעת דער פאניק ווי די ווילד אנגעפאלען אויף די אייזענבאהן-צוגען. דער אויסבריך פון וואולקאן איז געווען אזוי שטארק, אז אויף א מרחק פון 370 קילאמעטער האבען די לאווא-שטיקער פערשאטען די אייזענבאהן-ליניע. זאגאר אין טאקיא און יאקאהאמא איז אנגעפאלען א רעגען פון אש. בעת דער קאטאסטראפע האט דער וואולקאן ארויסגעווארפען שטיקער לאווא דער גרויס ווי א הויז.

דאס נייעסטע פון טאג.

אנ'אלערהעכסטע מתנה.

פעטערבורג (פ.) זיין מאיעסטעט דער קייזער האט געשענקט דעם פעטערבורגער שאכמאט-קלוב 1000 רובל אויף א פרייז אויפ'ן נאמען פון זיין מאיעסטעט.

אנ'ארבייטער-פראטעסט.

לאנדאן (פ.) דער נאציאנאלער קאמיטעט פון דער אינאבהענגיגער ארבייטער-פארטיי האט ארויסגעלאזט א פראטעסט-רעזאלוציע געגען די מעשים פון דער דרום-אפריקאנישער רעגיערונג, וועלכע האט ארעסטירט די ארבייטער-אנפיהרער.

א סאציאליסט—א בירגער-מייסטער.

אמסטערדאם (כפ.) אין זאאנדאם איז בעשטימט געווארען א בירגער-מייסטער א סאציאליסט. אין האלאנד ווערען די בירגערמייסטערס נים געוועהלט, נאר בעשטימט פון דער קעניגין. דאס איז דער ערשטער פאל אין האלאנד, אז א סאציאליסט זאל פערנעהמען די שטעל פון א בירגער-מייסטער.

צוריקגעשטעלט די בעציהונגען.

אטען (פ.) דער גריכישער געזאנדטער אין קאנסטאנטינאפעל פאנאס מיט דער גאנצער געזאנדשאפט פאהרען היינט ארויס קיין קאנסטאנטינאפעל.

לעצטע לאדזער נייעס.

— (ג) פארגעסטערן ביינאכט איז אין עלטער פון 90 יאהר געשטארבען דער לאדזער בירגער פרידריך זעלין. דער פערשטארבענער האט מיט 50 יאהר צוריק אויפגעבויט דאס גרויסע טעאטער אויף קאנסטאנטינער גאס אלס דאס ערשטע טעאטער אין לאדז מיט'ן נאמען „ארקאדיא", שפעטער האט ער אויסגעבויט די טעאטערן „אפאלא" „קארכא", דאס „זומער-טעאטער" און נאך פיעל גרויסע אונטערנעהמונגען.

— (ג) די בילדער-אויסשטעלונג פון די לאדזער קונסט-מאלער און סקולפטארען אין „מוזעאום פאר קונסט און וויסענשאפט" (פעטריקאווער 91), וועלכע האט שוין נעכטען געזאלט געשלאסען ווערען וועט אויפ'ן אלגעמיינעם וואונש נאך אפען זיין דריי טעג.

פערמשפט קלויסטער-רויבער.

(ג) אין קאלישער אקרוזשנאי סוד איז פארגעקומען דער פראצעס פון די רויבער פראנטשישעק וויטשאק און סטעפאן סכאווצקי, וועלכע האבען דעם פערשיעדענע טייערע חפצים און בריליאנטען פון קאלישער קלויסטער. דאס געריכט האט די קלויסטער-רויבער פערמשפט דעם ערשטען צו פערליערען אלע רעכט, 8 יאהר קאטארגע און איביגע פערשיקונג. דעם צווייטען צו פערליערען אלע רעכט, 6 און א האלב יאהר קאטארגע און איביגע פערשיקונג.

פערטשאדעט א פאמיליע.

(ג) נעכטען אין דערפריה בעת מען האט אנגעקלאפט ביים שוסטער עפשטיין (ווכאדניא 43) און קיינער האט די טיר נישט געעפענט איז די זאך געוואָרען אויפפאלענד. מען האט הערייבער די טיר אויפגעריסען און מען האט בעמערקט ווי עפשטיין'ס גאנצע פאמיליע פון 8 פערזאן ליגען בעוואוסטלאז און אין שטוב איז א שטארקער רויך, מען האט באלד ארויסגערופען די פאגאטאוויע, וועלכע ס'איז געלונגען די גאנצע פערטשאדעטע פאמיליע אבצוראטעווען.

מעוטקא דלבנו הננו מברכים בבמז"ט את הברנו הנכבד מר צבי פישל העכט ליום כלולתו עב"ג מרים רייכמאן שהוחנת אתמול גדא טבא לחדש טבת בנובורדומסק, האומר לירושלים תושב ולערי יהודה תבנינה היא יאמר לדבק טוב הוא
בנ"צ משה בעאטים
יעקב יאקובאוויץ
ניסן מאכטיגנער.
8847

אנדזשא פערענבאך
בן-ציון זאלצמאן
פערלאבטע
5044
לאדז. קאנין

צו דער האכצייט פון ה' צבי פישל העכט
מיט פרייליין מרים רייכמאן
וועלכע איז נעכטען פארגעקומען אין נאוואראדאמסק,
גראטולירען הערצליך
אהרן העכט אונד פרוי

צור פערלאבונג פון הערן
בן ציון זאלצמאן (לאדז)
מיט פרל.
אנדזיא פערענבאך (קאנין)
ווינשען מיר א הערצליכען מזל טוב
די פערוואלטונג פון
צייטונגס-פערקויפער-פעראיין.

נאך לאנגע שווערע ליידען פערשיעד געסטערן מיין טייערע פרוי, אונזערע ליעבע מוטער, גרויסמוטער, מאמע און שוועגערין
נ"ע פריידיל אשת ר' לייבוש ראזען
(געבוירען לובינסקא) אין עלטער פון 68 יאהר.
צו דער לויה וועלכע וועט היינט 12 אוהר מיטאג פון טרויער-הויז יאגעלסקא 10 שטאטפינדען, ווערען אלע פערוואנדטע, פריינד און בעקאנטע געבעטען צו קומען.
7853
די בעטריבטע פאמיליע.

צום שפּראַך־קאַמפּף אין פּאַלעסטינא.

(פון אונזער לאָנדאָנער קאָרעספּאָנדענט).

נישט ווייניגער ווי אומעטום האָט זיך אויך אין לאָנדאָן געקאָכט וועגען דייטשען „הילפס־פעראיין", וועלכער האָט זיך לעצטענס אַזוי שטאַרק געלאָזט הערען מיט זיין פיהרער ד"ר פּאַול נאַטאַן אין דער שפּיץ.

ווי איך האָב אייך שוין געשריבען, זענען אין ענגלאַנד אָפּגעהאַלטען געוואָרען פיעל מיטינגען, אויף וועלכע מ'האָט פּראָטעסטירט געגען דער האַנדלונג פון „הילפס־פעראיין" בנוגע די פּאַליסטינער לעהרער.

לעצטע וואָך האָט דער לאָנדאָנער „בית ציון" אויך אָפּגעהאַלטען אַזאַ מין פּראָטעסט־מיטינג מיט אַ קאָנפערענץ צוזאַמען, וועלכע האָט בעשלאָסען, אַז איינינע פאָרשטעהער פון „בית ציון" זאָלען זיך ווענדען צו דריי אָנגעזעהענע פּערזאָנען אין לאָנדאָן מיט דער ביטע, אַז זיי זאָלען דורך זייער מאָראַלישע אונטערשטיצונג פערשטאַרקען דעם פּראָטעסט פון „בית ציון". ס'איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צום רב הכולל ד"ר הערץ, צום בעקאַנטען העברעאישען שריפטשטעלער און דענקער אחד־העם און צום חכם פון דער פּאָרטוגעזישער קהלה אין לאָנדאָן ד"ר מ. גאַסטער.

עס זענען אַוועק צוויי דעלעגאַטען צו ערשט צום רב הכולל, און ער האָט זיך ענטזאָגט אַנטייל צו נעהמען אין דעם פּראָטעסט ערקלערענדיג, אַז איהם אַלס רב הכולל איז נישט ערלויבט זיך צו מישען אין אַ פראַגע, וועלכע ריהרט אָן די אינטערעסען פון אַן אַנדער לאַנד.

אויב איך וועל אַנטייל נעהמען אין אייער פּראָטעסט־מיטינג, — האָט געזאָגט דער רב הכולל — וועט די דייטשע רעגירונג זאָגען, אַז מיר ענגלענדער האָבען קיין רעכט נישט צו מישען זיך אין איהרע אינטערעסען... און איבערהויפּט פּאַסט נישט פאַר מיר צו מישען זיך אין פרעמדע געשעפטען... ווי עס פּאַסט נישט פאַר מיר זיך צו מישען אין דער ספרדישער קהלה, וואו ד"ר גאַסטער איז דער גייסטליכער פאָרשטעהער...

דעם רב הכולל'ס ענטפער איז אַפילו נישט געווען אַזוי געשיקט, אָבער, מען האָט זיך געמוזט רעכענען דערמיט.

די דעלעגאַטען פון „בית ציון" זענען דאַן אַוועק צו אחד־העם'ען. און ווי מען האָט עס געקאָנט ערוואַרטען האָט אחד־העם זיך זעהר אויספיהרליך אָבגעשטעלט אויף דער פראַגע, אָבער ער איז געגען די פּראָטעסטען.

אחד העם האָט געזאָגט:

„אַזוי לאַנג ווי דער פּאָליטעכניקום וועט נישט זיין אונזערער, וועט ער געהערען צו אונזערע געגנער, און דימאָלט וועט עס זיין אַן אומגליק פאַר אונזער צוקונפט. דעריבער מוזען מיר קעמפּפען מיט פערשטאַנד ביז מיר וועלען זיגען".

אחד העם איז אָבער נישט צופריעדען מיט דעם עפענטליכען סקאַנדאַל, וועלכער האָט אויסגעבראָכען אין ארץ־ישראל געגען דעם „הילפס־פעראיין". ער זאָגט, אַז ער איז אַרויסגעטרעטען פון קוראַטאָריום אום דערמיט אויסצודריקען זיין פּראָטעסט, אָבער ער האָט נאָך נישט פערלוירען די האָפנונג צו שליסען ווידער שלום. מען דאַרף זעהר שטאַרק מיטפיהלען מיט די ארץ־ישראל יודען האָט ער געזאָגט, אָבער דאָך זענען זיי נישט אימשטאַנד אויפצוהאַלטען אויף זייער אייגענע רעכנונג גרויסע לעהר־אַנשטאַלטען.

און ווען מיר וועלען אַפילו אין דער „קאָכעדיגער צייט" אַריינברענגען אַ ענטהוזיאַזם און אויפמעקען טויזענדער יודען, און יעדער וועט עפּעס צוטראָגען ווי ווייט מעגליך, וועלען אַלע זייערע נדבות העכסטענס גענוג זיין אויף איין יאָהר; און וואָס וועט זיין אין דער צוקונפט? מיר אַלע ווייסען, אַז ניט אַלע זענען ציוניסטען, אַלזאָ, אויף וועמען פערלאָזען זיך די קעמפּפער? ווילענדיג נישט ווילענדיג וועט דער „הילפס־פעראיין" זיגען, סאָקאָלאָוו האָט וועגען „הילפס־פעראיין" געשריבען אין „הצפירה" און האָט איהם נאָך איבערזעצט אין דער אָפיציעלער „וועלט". אַזעלכע אַרטיקלען האָבען זיך יעצט גאָרנישט געפּאַסט, מיט אַזעלכע אַרטיקלען וועלען מיר נאָר פערגרעסערן דעם ליאַרם און גפילדער, און דער סוף וועט זיין אַ ביטערער... איך האָב אָנגעשריבען אַן אַרטיקעל אין „אָסט און וועסט" וואו איך בערוהיג דעם „הילפס־פעראיין", איך האָב זיך בעמיהט קיינעם נים אָנצורעהרען. איהר דאַרפט נישט פערגעסען — האָט אחד העם ווייטער געזאָגט צו די דעלעגאַטען — אַז איך און נאָך צוויי קאָלעגען זענען מיר אַרויסגעטרעטען פון קוראַטאָריום. יענע צוויי האָבען שוין אינגאַנצען פערלוירען דעם חן אין די אויגען פון די פאָרשטעהער פון „הילפס־פעראיין", און געבליבען בין איך אַליין, וועלכער האָב נאָך אויף פריערען. ווען איך זאָל אָבער אויך געהן מיט'ן שטראָם פון די קעמפּפער, דאַן איז די האָפנונג אינגאַנצען פערלאָרען און נאָר מיר אַליין וועלען די שולדיגע זיין אין אונזער נאַציאָנאַלען פערלוסט.

„איך האָב נישט ווייניגער פון אייך מיטגעפיהל צו די אידעאַליסטען, וועלכע אָפּפערען זיך פאַר זייער אידעאַל, אָבער איהר טראַכט נאָר וועגען דער געגענוואַרט און איך אָבער, טראַכט מעהר וועגען דער טרויריגער צוקונפט, וועלכע ערוואַרטעט אונז... געוויס דאַרפען מיר העלפען די קעמפּפער, אָבער נישט מיט ליאַרמדיגע פּראָטעסטען, און נאָך ווייניגער דאַרפען מיר זיי צוגעבען מוט צו זייער קאַמפּף, ווייל זיי וועלען אונבעדינגט פערלירען און גאַרנישט אויספיהרען!

און דאָך האָט אחד־העם נאָך דער דאָזיגער רעדע לטובת דעם „הילפס־פעראיין" זיך נישט אָבגעזאָגט אַנטייל צו נעהמען אין דעם פּראָטעסט־מיטינג. ער האָט ערקלעהרט, אַז קיין רעדעס וועט ער נישט האַלטען, אָבער זיין וועט ער, און דאָרט וועט ער שוין זעהן וואָס צו טהון.

דער דריטער, ד"ר גאַסטער, האָט זיך אַרויסגעזאָגט געגען דעם לעהרער־שטרייק בכלל.

— איך בין געגען דעם לעהרער־שטרייק, — האָט ד"ר גאַסטער געזאָגט, — און געגען דעם גאַנצען טעראָראַם צוליעב צוויי אורזאַכען, ערשטענס: איז ער אין אַלגעמיין געגען וואָס פאַר אַ שטרייק עס זאָל נישט זיין, ווייל דאָס איז אַ סאָציאַליסטישע טאַקטיק, וועלכע געפעהלט איהם נישט.

ווייטער, האָט ער געזאָגט, איז מיין מיינונג, אַז מיר טאָרען בכלל נישט צוגעוואוינען די לעהרער צו קיין שטרייק, ווייל היינט שטרייקען זיי פאַר אונז, און שפּעטער קענען זיי אויך שטרייקען געגען אונז. דאָס אַלץ איז נאָר אַ געוואוינהייט... דעריבער מוזען מיר זיין געגען דעם. צווייטענס איז ער איבערצייגט, אַז דער „הילפס־פעראיין" וועט סוף כל סוף זיגען, ווייל זיי זענען רייך און מיר אָרעם.

„די אויסגאַבען פון „הילפס־פעראיין" פאַר די פּאַלעסטינער שולען — בעמערקט ד"ר גאַסטער — בעטרעפען אַ האַלב מיליאָן מאַרק יעהרליך, און מיט אַזאַ סומע מוזען מיר זיך רעכענען. איך בין אַליין געווען אין ארץ־ישראל און איך בין איבערצייגט רעכענענדיג זיך מיט די דאָרטיגע אומשטענדען, אַז דער לעהרער־שטרייק איז אַבסאָלוט איבעריג, ווייל אין ארץ־ישראל קאָנען די יודען נישט האָבען קיין אַנדערע שפּראַך ווי העברעאיש, און ווען די העברעאישע שפּראַך וועט פון אַנהויב נישט זיין די הויפּט־שפּראַך אין פּאָליטעכניקום, וועט זי אָבער מיט דער צייט ווערען די הויפּט־שפּראַך, ווייל אַנדערש קאָן דאָס נישט זיין".

„איך בין אָבער פאָלשטענדיג מיט אייך איינשטימיג — האָט ד"ר גאַסטער ווייטער געזאָגט צו די דעלעגאַטען — אַז מען קאָן און מען דאַרף די זאַך נישט לאָזען אַזוי ווי זי איז. מען מוז צוהעלפען די לעהרערס אין זייער שוואַכען קאַמפּף, אָבער מיר מוזען אויך די קעמפּפער געבען צו פערשטעהן, אַז מיר זענען געגען זייער קאַמפּף און אַז מיר שטיצען זיי נאָר מיט דער בעדינגונג, אַז אין דער צוקונפט זאָל מעהר נישט פאָרקומען פון זייער זייט אַזאַ קאַמפּף".

„איך זאָג אייך צו אויך מיטצוהעלפען צו פערשאַפען געלד פאַר די קעמפּפערס — האָט ד"ר גאַסטער געענדיגט זיין געשפּרעך — אָרגאַניזירט אַ מיטינג, און איך זאָג אייך צו, אַז איך, ד"ר דייכעס (פון יודישען סעמינאַריום) און אַפשר אויך ד"ר ווייצמאַן וועלען זיך בעטהייליגען אין דעם מיטינג. און איך האָף, אַז די לאָנדאָנער יודען וועלען אונז העלפען לויט זייערע קרעפטען".

ווי איך דערוויס זיך, וועט דער פּראָטעסט־מיטינג שוין פאָרקומען אין איינינע טעג אַרום.

י. ש—ק.

דאָס יודישע לעבען פאַר'ן יאָהר 1913.

אין יודישען געזעלשאַפטליכען לעבען, ווי אין רוסלאַנד אַזוי אויך אין אויסלאַנד, בעמערקען מיר אַ שטאַרקען קאַמפּף פון צוויי נישט גלייכע שטרעמונגען: צווישען ראַדיקאַלען נאַציאָנאַליזם מיט'ן האַלב־נאַציאָנאַליזם. אין פערגאַנגענעם יאָהר איז אין דייטשלאַנד פאָרגעקומען אַ קאַמפּף געגען ציוניזם. אין רוסלאַנד איז אַ גאַנץ יאָהר פאָרגעקומען אַ קאַמפּף צווישען די העברעאיסטען און יודישיסטען, דער לעצטער „גענעראַל־צוזאַמענשטויס" איז פאָרגעקומען אויפ'ן יובילעאום־צוזאַמענפאָהר פון דער „מפיצי־השכלה" אין פּעטערבורג.

בעטראַכטענדיג דאָס אינערליכע לעבען פון די יודען, בעמערקען מיר פערדעם פון אַ אָנגעצויגענעם פּאָליטישען קאַמפּף. די געזעלשאַפטליכע בעדינגונגען אין רוסלאַנד שליסען אויס יעדע מעגליכקייט פון אַ ברייטערער געזעלשאַפטליכער אַרבייט, און די רייבונגען צווישען די יודישע פּאָליטישע פּאַרטייען שפּיעלען זיך אָב צווישען דער יודישער אינטעליגענץ אין דער רעזידענץ־שטאָדט.

ס'איז אין פערלויף פון יאָהר אַ סך גערעדט געוואָרען וועגען דער נויטהווענדיגקייט צו שאַפען אַ צענטראַלען יודישען אָרגאַן אויפ'ן אָרט פון צעפאַלענעם קאָוונער קאָמיטעט. אָבער ס'איז אין דער הינזיכט גאָרנישט אויפגעטהון געוואָרען.

וואָס אָנבעלאַנגט דער יודישער לאַגע אין רוסלאַנד, האָט זי זיך גענוג דייטליך אָבגעשפּיעגעלט אין היסטאָרישען „קיעווער פּראָצעס". דער ביילים־פּראָצעס איז געוואָרען נישט נאָר אַ יודישער, נאָר אַ אמת'ער וועלט־פּראָצעס.

אין רוסלאַנד האָט מען פיעל מאָל אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן ביילים־פּראָצעס געשטעלט די פראַגע: צי האָט זיך דער אַנטיסעמיטיזם אין לאַנד פערקלענערט אָדער פערגרעסערט? די תשובות זענען געווען פערשיעדען. איינס איז אָבער זיכער, אַז צווישען דעם פּראָגרעסיווען עלעמענט פון דער רוסישער בעפעלקערונג האָט זיך דער אינטערעס צו דער יודישער פראַגע בעדייטענד געשטאַרקט. אין פאַריגען יאָהר איז פאָרגעקומען נאָך אַ פּאָליטישע ערשיינונג, וועלכע האָט צוגעצויגען די אויפמערקזאַמקייט פון דער רוסישער אינטעליגענץ צו דער רעכטלאָזער לאַגע פון די יודען. דאָס איז געווען אין דעם מאָמענט, ווען אין דער דומע איז בעטראַכט געוואָרען דער געזעץ־פּראָיעקט וועגען זעלבסט־פערוואַלטונג אין פּוילען.

די שטורמישע רעדעס פון די לידערס פון דער אָפּאָזיציע לטובת דער גלייכבערעכטיגונג פון די יודען דאַרף מען רעכענען פאַר היסטאָרישע.

נאָר אין פּוילען איז אין פאַריגען יאָהר פאָרגעקומען עפּעס שרעקליכעס: באָיקאָט, טעראָר, אונטערדריקונגען, מאָרדען, גרושים פון דערפער און קליינע פּאָגראָמען. און צום ערגסטען איז דאָס, וואָס די פּוילישע יודען האָבען בעוויזען, אַז זיי זיינען פאָלשטענדיג אונבעהאָלפען און האָבען זעהר שוואַכע מיטלען אין דער עקאָנאָמישער און פּאָליטישער זעלבסט־פערטיידיגונג.

ערשטער יוגענד־טאָג פון „אגודת ישראל".

אין פראַנקפורט איז די טעג פאָרגעקומען אַ צוזאַמענפאָהר פון די יוגענד פון „אגודת ישראל", צו וועלכען עס זענען געקומען 82 דעלעגאַטען פון פיעל שטעדט פון דייטשלאַנד און שווייץ. פאָרזיצענדער פון צוזאַמענפאָהר איז געווען ה' פראַנקענטהאַל. ער האָט געעפענט דעם צוזאַמענפאָהר מיט אַ גרויסער רעדע, דאַן האָבען גערעדט דער דירעקטאָר ד"ר לאַנגע, ה' יעקב ראָזענהיים, ד"ר מאָזעס פון בערלין, אינזשעניער שלעזינגער פון מאַרבורג, ד"ר היינריך קאָהן און אַנדערע.

דער גאַנצער ערשטער טאָג איז אַריבער מיט דעבאַטען וועגען דער טהעטיגקייט פון די יוגענד פון „אגודת ישראל". ענדליך איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, אַז דער פערבאַנד פון דער אָרטאָדאָקסישער יוגענד פון דייטשלאַנד און די יוגענד־גרופּען, וואָס עקזיסטירען אין דייטשלאַנד און אין שווייץ פעראייניגען זיך אין איין אָרגאַניזאַציע אונטער'ן נאָמען „דער יוגענד־פערבאַנד פון אגודת ישראל אין דייטשלאַנד און אין דער שווייץ".

צומאָרגענס זענען אויסגעוועהלט געוואָרען אין עקזעקוטיוו־קאָמיטעט פון דער אָרגאַניזאַציע די ה"ה: ביבערפעלד, דירעקטאָר ל. לאַנגע, ד"ר מאָזעס—פון בערלין, ל. פערלמוטער, ה. פראַנקענטהאַל און עטלינגער—פון קאַרלסרוהע.

נאָכדעם זענען אָנגענומען געוואָרען פאָלגענדע בעשלוסען:

1) צו גרינדען גרופּען פון אָרטאָדאָקסישע מיידלעך, וועלכע זאָלען ערצויגען ווערען אין יודישען גייסט דורך לעקציעס אין תנ"ך, דינים, יודישע היסטאָריע, העברעאיש, צו וועקען דעם אינטערעס צו ארץ־ישראל א. ז. וו.

2) צו פערנעהמען זיך מיט פּראָפּאַגאַנדאַ, און נאָך אַנדערע בעשלוסען.

דערנאָך איז פאָרגעקומען אַ באַנקעט פאַר אַלע אַנטיילנעהמער, אויף וועלכען עס איז אַרויסגעטרעטען אַלס הויפּט־רעדנער פּראָפעסאָר ווייל.

עצירות ביי דערוואַקסענדע פּערזאָנען.

ביי דערוואַקסענדע פּערזאָנען מוז מען אונבעדינגט זעהר שטאַרק קעמפּפען געגען עצירות, וועלכע קען אַרויסרופען ביי זיי אַ אַטאָניע פון קישעטשניק, גיפערעמיע פון'ם מאַרך, אַ צערשטערונג פון בלוט־צירקולאַציאָן א. ז. וו. אַלע דאָקטוירים, אויב זיי ווילען אויסמיידען אָפּיהר־מיטלען, וועלכע טהוען אויפרעגען דעם קישעטשניק, טהוען שטענדיג איין דעם פּיל פערשרייבען *Cascarine Leprince* (קאַסקאַרין לעפּרענס), וועלכע ווערט איינגענומען איינס אָדער צוויי פּילען אין אָוונד אין דער צייט פון עסען. 9550-7

קופּאָן.

יעדער לעזער, וואָס שטעלט צו אַזעלכע 10 קופּאָנען בעקומט יעדע 2 וואָכען אַ באַנד

יודישע געשיכטע

(פון פּראָפעסאָר גרעץ)

אַלס פּרעמיע פון „לאָדזער מאָרגענבלאַט" אַנשטאַט פאַר 80 קאָפּ.

נור פאַר 20 קאָפּ אַ באַנד.

די געשיכטע וועט ענטהאַלטען 12 שטאַרקע בענדער אַנ'ערך פון 2000 דרוקזייטען.

וועלט־ניעס.

דאָס קלייד אָהן שער און אָהן נאָדעל.

אַ יודישער יונגערמאַן בערנאַרד שאַפּירא פון אָראַנזש (נויודזשערזי אַמעריקא) האָט ערפונדען אַ מיטעל צו מאַכען פרויען־מאַנטלען אָהן אַ שער און אָהן אַ נאָדעל, און אָהן פאָדים אַפילו. די מערקווירדיגסטע זאַך דערביי איז, אַז די ערפינדונג איז איהם געקומען אין אַ חלום. שאַפּירא, וועלכער איז אַ שניידער און האָט מסתמא געהאַט גענוג צרות אין זיין לעבען צופּאַסען מאַנטלען צו פרויען־פיגורען, האָט זיך איינמאָל געחלומ'ט פון אַ פּלאַן צו מאַכען פריהער אַ פאָרם, אַ „מאַנעקענע" און אויף דעם צו וועבען פון וואָל אַ פערטיגען מאַנטעל אָנשטאָט אַ שטיק טוך. אַז ער האָט זיך אויפגעכאַפּט פון שלאָף האָט ער זיך בערעכענט, אַז דער פּלאַן צו מאַכען מאַנטלען וועלכע זאָלען טאַקי „ליגען ווי איינגעגאָסען" איז אַ גאַנץ פּראַקטישער און ער האָט די אידעע פּאַטענטירט.

* * *

אַ סאָציאַליסט און אַ מיליאָרדער.

דער בעקאַנטער סאָציאַליסטישער שריפטשטעלער אופטאָן סינקלער האָט פערעפענטליכט אין די צייטונגען אַנ'אָפענעם בריעף צום רייכסטען יונגערמאַן פון אַמעריקא ווינצענט אַסטאָר, אין וועלכען ער פאָדערט אויף פון איהם, אַז ער זאָל זיין גאַנצעס פערמעגען 400 מיליאָנען אָוועקגעבען פאַר סאָציאַליזם. די טעג האָט אַסטאָר דערויף געענטפערט מיט אַ בריעף אין די צייטונג וואו ער שרייבט, אַז עס איז איהם אונפערשטענדליך ווי אַזוי אַ מענש, וועלכען עס איז גוט בעוואוסט וואָס פאַר אַ קנאַפּען פערשטאַנד דער סאָציאַליזם האָט געמאַכט אין די לעצטע 10 יאָהר קאָן איהם אויפפאָדערען אַוועקצוגעבען זיין געלד פאַר אַזאַ צוועק. ער בעטראַכט דעם גאַנצען סאָציאַליזם זעהר סקעפּטיש.

* * *

אַ ווייך־הערציגער ריכטער.

גאַנץ ניו־יאָרק רעדט איצט פון דעם מעשה פון יודישען ריכטער לעהמאַן, וועלכער האָט אַ גנב אָוועקגעשיקט און געגעבען אַ פוטער. די געשיכטע איז אַזוי געווען: אַ געוויסער יונגערמאַן דושאַם פ'ין איז אַרומגעגאַנגען אַ לאַנגע צייט אָהן אַן אָבער־מאַנטעל אין די קעלטען און פרעסט וואָס עס איז געווען אין ניו־יאָרק. איינמאָל פערכאַפּענדיג פאַר אַ גרויסען לאָדען פון פערטיגע מלבושים איז ער אַריין און געהייסען זיך ווייזען אַ מלבוש, אָבער אַזוי ווי ער האָט זיך אָנגעטאָן אַ שענעם פוטער איז ער דערמיט אַנטלאָפען. מען האָט איהם ענדליך געכאַפּט און איבערגעגעבען צום געריכט. אין געריכט האָט דער גנב געבעטען דעם ריכטער, אַז ער זאָל לאָזען ביי איהם דעם פעלץ, ווייל אין דער קעלט איז איהם קאַלט, דער ריכטער האָט דאָס אָבער איהם נישט געקאָנט צוזאָגען צוליעב דעם געזעץ; לויט'ן געזעץ האָט ער איהם פערמשפּט צו אַ יאָהר טורמע. און דאָס פרעמדע פוטער אָבצוגעבען דעם אייגענטימער, אָבער באַלד דערנאָך האָט ער איהם געשענקט זיין אייגענעם פוטער.

די שרעקליכע סודות.

אַ וועלטס שפּאַנענדער ראָמאַן פון לאָדזער לעבען.

268) בעאַרבייט פון ל. שרייבער.

ער האָט געמאַכט אַ קורצע פּויזע, זיך פערטראַכט און געקוקט פערקלערט אויף חנה'ן, וואָס האָט שוין בעקומען אַ פאָרגעפיהל, וועגען וואָס דאָ וועט זיך רעדען, און אויף רבקה'ן, וואָס איז נאָך אַלץ געזעסען גאַנץ ערשטוינט. דאַן האָט ער אָנגעהויבען:

מיט אַ יאָהר צוויי און צוואַנציג צוריק האָב איך איין ווינטער פערבראַכט אין אַ הויף פון איינעם מיינעם אַ בעקאַנטען גוטסבעזיצער. איין מאָל, אין אַ שענעם פריהמאָרגען האָט מען אין הויף אַריין געבראַכט אַ אָרעמע יודישע פרוי, וואָס איז נישט ווייט פון הויף געפאַלען אַ פער'חלש'טע אויס הונגער, זי צוזאַמען מיט איהרס אַ קינד, אַ דריי־יעהריג אָפּגעריסען יונגעלע. אין הויף האָט מען אויף זיי רחמנות בעקומען און זיי געגעבען צו עסען און צו טרינקען. באַלד אָבער האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די דאָזיגע פרוי ווערט פערפאָלגט אַלס שווערע פערברעכערין, אַלס מערדערין און אונטערצינדערין. אין ניבען איז אָנגעקומען פּאָליציי, זי אַרעסטירט, געשמיעדט אין קייטען און זי אַוועקגעפיהרט. זי האָט נאָר נאָך בעוויזען צו ערקלערען, אַז אויסער דעם יונגעלע האָט זי נאָך ערגעץ אַ טעכטעלע, נאָר אַ קליין קינד.

חנה איז געזעסען און געציטערט. רבקה האָט שוין אָנגעהויבען בעגרייפען, וואָס פאַר אַ שייכות זי האָט צו דער געשיכטע, נאָר נאָך אַלץ נישט פערשטאַנען, וואָס האָט דאָס פאַר אַ שייכות צו איהר „מוהמען", צו חנה'ן. יוליאַן האָט זיך צוגעהערט זעהר אויפמערקזאַם, מיט גרויס אינטערעס, נאָר ווי אַ ווייטיגער מענש. דער מאַלער האָט ווייטער דערצעהלט:

— עס איז מערקווירדיג, נאָר עס איז ליידער אַ פאַקט, אַז טראָץ דעם, וואָס די פערברעכען זענען געווען אַזעלכע שרעקליכע, אַז ס'איז טאַקע נישט מעגליך געווען צו גלויבען, אַז אַ פרוי זאָל אימשטאַנד זיין זיי אויסצופיהרען, און טראָץ דעם, וואָס די פרוי האָט זיך דוקא אויסגעצייכענט מיט אַ ערשטוינליך עדעלען געפיהל, דאָך האָבען אַלע געגלויבט אין איהר שולד. מען האָט זי אַוועקגעפיהרט, איינגעשפּאַרט אין טורמע, דערנאָך זי גע'משפּט און פערורטהיילט צו דער גרעסטער שטראָף כמעט: צו צוואַנציג יאָהר קאַטאָרגע. ווי אַזוי די פרוי איז די דאָזיגע שרעקליכע שטראָף איבערגעקומען, דאָס ווייס איך נישט, מיינע ליעבע. דאָס וועט איהר שוין מוזען הערען פון איהר אַליין. איך ווייס נאָר, אַז זי איז אַ ייד די שטראָף איבערגעקומען און איך האָב געהערט, אַז זי איז נישט לאַנג בעפרייט געוואָרען און האָט זיך נאַטירליך גענומען צום זוכען איהרע קינדער, וועלכע זענען אונטער דער צייט פערלאָרען געגאַנגען אין דער גרויסער ברייטער וועלט. מיר איז אויך בעקאַנט, אַז איינס פון איהרע קינדער, די טאָכטער, האָט זי יאָ געפונען, נאָר זי האָט אַליין נישט געוואַגט זיך צו בעקענען פאַר איהר, ווייל זי האָט גוט פערשטאַנען, אַז איהר טאָכטער וועט זיך דאַרפען שעמען מיט אַזאַ מאַמען ווי זי איז, אַ מערדערין, אַ קאַטאָרזשניצע.

חנה איז געזעסען און זיך בעגאָסען מיט טרעהרען. רבקה האָט געציטערט און געקוקט אויף חנה'ן און אויפ'ן ערצעהלער מיט אַנגסט און פערצווייפלונג. נאָר דער מאַלער האָט לאַנג נישט געצויגען און שנעל צוגעגעבען:

— נו אָבער מיין קינד, אַז ס'איז ענדליך די צייט געקומען, די מאַמע זאָל זיך שוין נישט דאַרפען שעמען מיט איהר קאַטאָרגע און נישט האָבען מעהר קיין סיבה צו בלייבען פרעמד איהר טאָכטער. און דעריבער—

דער מאַלער איז אויפגעשטאַנען, צוגעגאַנגען צו רבקה'ן און זי אָנגענומען פאַר אַ האַנד.

— און דעריבער פרייליין רבקה, איז צייט, איהר זאָלט זיך דערוויסען דעם אמת: די פרוי, וואָס האָט אייך פון טויט געראַטעוועט, די פרוי, וואָס זאָרגט זיך וועגען אייך שוין באַלד אַ האַלב יאָהר און וואַכט איבער אייך, ווי אַ שיצענדער מלאך, די דאָזיגע פרוי, — ער האָט אָנגעוויזען אויף חנה'ן, — איז אייער אייגענע מאַמע.

בעידע פרויען זענען האַסטיג פון די ערטער אויפגעשפּרונגען. רבקה האָט זיך אַ וואָרף געטהון צו חנה'ן, נאָר האַרט פאַר איהר איז זי געבליבען שטעהן ווי פערשטיינערט, ווי פּאַראַליזירט.

— מיין מאַמע!—האָט זי אויסגעשריען.—חנה! איהר!... און איהר... אין דו... און איהר זענט אַ געוועזענע קאַטאָרזשניצע! אַ מערדערין!...

פון חנה'ס האַרץ האָט זיך אַ מורא'דיגער קרעכץ אַרויסגעריסען.

— אַך, העדר! וואָס האָט דער העדר געטהון!—האָט זי קלאָגענדיג געטענה'ט צו בלאַשקאָווסקי'ן;—צו וואָס האָט דער העדר איהר אויסגעזאָגט דעם אמת? זי איז אַזוי אויך אונגליקליך און איצט וועט זי זיין דאָפּעלט אונגליקליך. צי דען קאָן זי מיר גלויבען, אַז איך בין אונשולדיג? צי דען איז דאָ אַ מענש אויף דער וועלט, וואָס וועט מיר גלויבען, אַז איך בין קיין מערדערין נישט?

— אַך, חנה, בערוהיגט זיך!—האָט בלאַשקאָווסקי געענטפערט.—איך גלויב, אַז איהר זענט אונשולדיג, און נישט נאָר איך גלויב, נאָר איך בין זיכער דערין און איך קאָן עס איצט בעווייזען... און דעריבער, פרייליין רבקה, אומזיסט זענט איהר אין מיטען וועג שטעהן געבליבען, איהר קענט, איהר מעגט און איהר מוזט זיך אַרויפוואַרפען אויפ'ן האַלז פון איהר מאַמען און איהר שענקען פיליכט אייער ערשטען קוש! איך פערזיכער אייך, אַז אייער מאַמע איז נישט קיין מערדערין, נישט קיין פערברעכערין, נאָר פערקעהרט, די עהרליכסטע פרוי אין דער וועלט, וואָס האָט נאָך אומזיסט געליטען שרעקליך פאַר אַנ'אַנדערנ'ס פערברעכען.

רבקה האָט נישט געוואַרט, ביז דער מאַלער וועט ענדיגען, זי איז שוין לאַנג פריהער צו דער מאַמען צוגעפאַלען, און איצט זענען זיי בעידע געשטאַנען איינע אין דער אַנדערענס אָרעמס געשלאָסען און זייערע בעידענס הייסע טרעהרען האָבען זיך אויסגעמישט צוזאַמען.

— איהר מוזט זיך אָבער בערוהיגען, מיינע טייערע!—האָט דער מאַלער געזאָגט, צוקוקענדיג זיך מיט'ן גרעסטען אינערליכען פערגניגען צו דער דאָזיגער סצענע.—איהר מוזט זיך אַביסעל בערוהיגען, ווען איך האָב אייך נאָך פיעל צו דערצעהלען.

חנה און רבקה האָבען זיך צוריק געזעצט, נאָר איצט שוין האַרט איינע נעבען דער אַנדערער און די הענד צוזאַמענגעפלאָכטען.

— אַלזאָ, ווי געזאָגט, — האָט דער מאַלער ווייטער גערעדט,— בין איך איבערצייגט אין חנה'ס אונשולדיגקייט. איבריגענס בין איך דערין געווען איבערצייגט פון דער ערשטער מינוט אָן, ווי איך האָב זי דערזעהן. נאָר דעמאָלט האָב איך קיינע בעווייזען נישט געהאַט און אַלע זענען געווען איבערצייגט פונקט פערקעהרט, עס האָט זיך אָבער דאָך אַרויסגעוויזען, אַז איך בין גערעכט געווען. פאַר מיר איז דער בעסטער בעווייז געווען איהר אייגען געזיכט. און אויפ'ן היינטיגען טאָג קאָן איך נישט פערשטיין, ווי האָט מען אַ פרוי מיט אַזאַ געזיכט געקאָנט האַלטען פאַר אַ מערדערין. איבריגענס, קוקט איהר אַלע אַליין און זאָגט, צי בין איך נישט גערעכט געווען.

ער איז אויפגעשטאַנען און מיט איין רוק אַראָבגעריסען דעם פאָרהאַנג, וואָס האָט פערשטעלט דאָס גרויסע בילד, וואָס איז הינטער איהם געשטאַנען, און פאַר אַלעמענס אויגען האָט זיך ענטפּלעקט דאָס גרויסאַרטיגע בילד פון דער „אונשולד אין קייטען", שוין אינגאַנצען פערענדיגט.

— נאָט זעהט. — האָט דער מאַלער אָנגעוויזען אויפ'ן בילד.

יוליאַן איז שטעהן געבליבען אין עהרפורכטספולער ענטציקונג, בעטראַכטענדיג די געוואַלדיגע קראַפט, וואָס איז אַריינגעלעגט געוואָרען אין דעם דאָזיגען בילד. די אידעע פון דער „אונשולד" איז געווען אַזוי קלאָר און מעכטיג אויסגעדריקט, אַז ווער עס האָט אַ קוק געטהון אויף חנה'ס פּנים אויפ'ן בילד, האָט מאָמענטאַן דערפיהלט אַ אונגעהויערען וועהטאָג אין האַרצען, פאַר וואָס די דאָזיגע פרוי ווערט אין קייטען געשמיעדט.

— אָט אַזוי האָב איך זי געזעהן און אַזוי האָט זי אויסגעזעהן דעמאָלט, אין יענעם מאָמענט, ווען מען האָט זי אַרעסטירט, מיט צוויי און צוואַנציג יאָהר צוריק! — האָט דער מאַלער געזאָגט.— און איצט זאָגט מיר, איהר, פרייליין רבקה, און דו, יוליאַן, קאָן זיך עמיץ פון אייך וואַגען צו בעהויפּטען, אַז די דאָזיגע פרוי איז פעהיג אַ מערדערין צו זיין?

— ניין קיינמאָל נישט! — האָבען יוליאַן און רבקה אויסגעשריען גלייכצייטיג.

— אַהאַ, יוליאַן! זעהסטו שוין איצט? געדענקסט, איך האָב דיר אַ מאָל געזאָגט, אַז די אמת'ע ריכטער וואָלטען געראַטען זיין מיר מאַלער. איצט קאָנסטו איינזעהן, אַז איך בין גערעכט.

חנה איז דערווייל געשטאַנען און געקוקט פערוואונדערט. זי איז נישט געוועהנט געווען צו בעטראַכטען קונסט־בילדער און איז נישט אימשטאַנד געווען אַזוי שנעל אונטערצושיידען, וואָס זי זעהט. נאָר פּלוצלונג האָט זי אויסגעשריען מיט כמעט אַ היסטערישער שטימע:

— יורעלע!... נאָט מיינער! אָט איז דאָך יורעלע!...

זי האָט זיך אַ וואָרף געטהון צום בילד מיט אויסגעשטרעקטע הענד, ווי זי וואָלט וועלען איהר קינד אָנכאַפּען...

(פאָרטזעצונג קומט).

וואס הערט זיך אין לאדז.

ווענען בעשטעטיגען די דאזאר-וואהלען.

(ש) אין צוזאמענהאנג מיט בעשטע־טיגען די דאזאר-וואהלען, האבען פרײ־טאג און שבת געווײלט אין פעטראקאוו צוויי לאדזער דעפוטאציעס פון ביידע צדדים, וועלכע זענען געקומען זיך פאר־שטעלען ביי פעטראקאווער גובערנא־טאר.

נאר אזוי ווי ביידע טעג איז דער פעטראקאווער גובערנאטאר ניט געווען אין דער היים, ווייל ער איז פערררייזט, זענען ביידע דעפוטאציעס צוריק אפגע־פאהרען קיין לאדז ניט האבענדיג די מעגליכקייט זיך פארצושטעלען פאר'ן גובערנאטאר.

ווענען עפענען שטיבלאך און בתי-מדרשים.

(ג) נישט אכטענדיג דערויף, וואס דער פעטראקאווער גובערנאטאר האט נאך נישט בעשטעטיגט דעם בעשלוס פון די לאדזער עטאט-צאהלער, וועלכע האבען בעפאלמעכטיגט די גמינע, אז זי זאל זיך קענען בעמיהען ווענען ער־לויבנישען צו עפענען נייע שטיבליך און מנינים, איז אין דער גמינע-קאנצע־לאריע שוין אנגעקומען א מאסע פיטעס, ווענען עפענען נייע שטיבלאך און מנינים, פון פערשידענע חברות.

ערלויבט צו עפענען די פערמאכטע חדרים.

(ג) א דאנק די בעמיהונגען פון לאד־זער דעפוטאט ד"ר מ. באמאש צוזאמען מיט איניגע אנדערע לאדזער כלל־טוער, האט דער קוראטאר פון ווא־רשויער לעהר-ראיאן ה' לעווצקי, פאר־געלעגט דעם נאטשאלניק פון דער לאדזער שול-דירעקציע ה' ביעלאיעוו אויף וויפיעל ס'איז מעגליך צו פער־לייכטערן די לאגע פון די לאדזער חדרים. דער נאטשאלניק האט איינגע־פונ"ן פאר מעגליך צו ערלויבען וויע־דער צו עפענען 12 פון די פערמאכטע הדרים.

דער בעשלוס פון נאטשאלניק איז שוין צוגעשיקט געווארען דעם אינספעק־טאר פון די לאדזער יודישע שולען ה' דמיטריעוו און די טעג וועלען די 12 פערמאכטע חדרים וויעדער געעפענט ווערען.

פון פרויען-פעראיין „פאמאץ".

(ג) ווי מען ווייסט שוין, האט דער יודישער פרויען-פעראיין „פאמאץ" בע־קומען די ערלויבניש צו עפענען א אײנ־קלאסיגע עלעמענטאר-שולע מיט א האנד־ווערקער-אבטיילונג פאר מיידלאך.

דער פעראיין האט איצט צוזאמענגע־רופען א פערזאמלונג ווענען דער פראגע, און ס'איז בעשלאסען געווא"ען די שולע צו עפענען דעם ערשטען אויגוסט. אויך איז געוועהלט געווארען א פינאנס-קא־מיסיע אום צו שאפען די נויטיגע געלד-מיטלען דערצו, און א קאמיסיע, וואס דארף זיך פערנעהמען מיט איינ־ארדנען די שולע און זארגען פאר א פאסענדען לאקאל.

ווענען מישלער-מייסטער-פעראיין.

(ג) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האט א גרופע מישלער-ארבייטער איינ־גענעבען א אנקלאגע דעם פאליצמײַ־סטער אויפ'ן „מישלער-מייסטער-פער־איין", אז דער לעצטער האט ביים פעראיין אויף א אונגעזעצליכען אופן געעפענט א שיעדס-געריכט, וועלכער ניט ארויס הארבע שטראפען געגען די זיך פערשולדיגטע ארבייטער. דער פא־ליצמייסטער האט דאן פעראָרדנעט דאס שיעדס-געריכט צו קאסירען, ווייל דעם פאליצמייסטערס פאָרערונג איז אבער נישט ערפילט געווארען איז דער פאליצמייסטער איינגעקומען מיט אנ'אנקלאגע צום גובערנאטאר.

איצט איז אנגעקומען אנ'ענטפער פון גובערנאטאר, וועלכער בעפאלמעכ־טיגט דעם פאליצמייסטער דעם מיש־לער-מייסטער-פעראיין צו פערמאכען ווען ער וועט דאס שיעדס-געריכט נים קאסירען.

די שטערבליכקייט צווישען יודען אין לאדז.

(ג) לויט דער אפיציעלער סטא־טיסטיק פון דער לאדזער יודישער גמינע איז צו זעהען, אז פאר'ן לעצ־טען יאהר זענען אין לאדז געשטארבען 2733 יודען. צווישען די געשטארבענע געפינען זיך מענער—491 און 427 פרויען. קינדער פון 5 ביז 13 יאהר—114. דערונטער 74 יונגלעך און 67 מיידלעך. קינדער ביז 5 יאהר זענען אין פערלויף פון יאהר געשטארבען—1392, צווישען זיי יונגלעך—779 און מיידלעך—613.

די שטערבליכקייט צווישען די קינ־

דער האט בעזונדערס שטארק געהערשט אין די חדשים יוני, יולי און אויגוסט, ס'זענען געווען טעג אין די דאזיגע חדשים ווען ס'זענען געשטארבען פון 15 ביז 25 קינדער טעגליך. טויט-גע־בוירענע קינדער זענען פאר לעצטען יאהר געווען—287.

צווישען די פערשטארבענע מענער האבען זיך געפונען צוויי וועלכע האַ־בען דערלעבט ביז 100 יאהר.

ווענען לאדזער סאניטאר-ען־צושטאנד.

אין מאגיסטראט איז די טעג שוין פארגעקומען די לעצטע זיצונג פון דער ספעציעלער קאמיסיע, וועלכע דארף אויסארבייטען דעם פראיעקט ווענען לאדזער סאניטארען-צושטאנד.

די טעג וועט פארקומען א גרעסערע בעראטונג אין מאגיסטראט, אויף וועל־כער דער פראיעקט וועט ענדגילטיג בע־שלאסען ווערען.

פערשיעדענעס.

(ש) דער בעאמטער פון דער סטא־טיסטישע אפטהיילונג ביי דער פעטרא־קאווער גובערנסקע פערוואלטונג ה' בריזן איז בעשטימט געווארען אלס גע־הילף אויעזדנע-נאטשאלניק פון לאסקער אויעזד, אויף זיין ארט איז בעשטימט געווארען דער קאנטראלער פון די ווייבסעל באהנען ה' יעווגעני איוואנאוו.

— (ש) אויף דער לעצטער זיצונג פון דער פעטראקאווער גובערנסקע קאמיסיע ווענען חברות און פעראיינען איז בעשטעטיגט געווארען דער אוסטאוו פון א פראפעסיאנעלען ארבייטער־פעראיין פון לעדער אויסארבייטונג אין לאדז.

דער מאסקען-באל פון פאנאטאוויע.

דער מאסקען-באל פון „פאנאטאוויע", וועלכער איז פארגעקומען שבת אין אווענד אין גרויסען טעאטער און אין „קאסא"-זאל האט צוגעצויגען ועדר א גרויס פובליקום פון דער קריסטליכער און יודישער געזעלשאפט און ער איז אראב מיט א גרויסען מאטעריעלען ערפאלג.

אויף דער סצענע פון גרויסען טע־אטער איז איינגעראמען דער באלעט פון די ווארשויער רעגירונגס-טעאט־רען און די פערשיעדענע טענץ. נאר בעזונדערס דער „בערעגי-טאנץ, „שאנ־טעקלער"-טאנץ און „טאנגא"-טאנץ, האבען געהאט א רוישענדען בייפאל. קיין אריגינעלע קאסטיומען זענען נישט געווען, דאך האט זיך דאס פובליקום גאנץ גוט געווײלט, געשמאק געטאנצט און ווי עס קעהרט צו זיין געפלירטעוועט.

דער מאסקען-באל פון „רייזענדער-פעראיין".

דעם 21/8 פעברואר וועט אין קאנ־צערט-זאל, דזיעלנא 18 פארקומען דער טראדיציאנעלער מאסקען-באל פון ריי־זענדער-פעראיין. צום מאסקען-באל, וועלכער וועט טראגען דעם נאמען „טאנגא-באל", ווערען געבראכט ווערען ספעציעלע פראכטפאלע דעקאראציעס פון אויסלאנד. אויך זענען פארבערײ־טעט געווארען 10 ווערט-פריזען אויף צו פערטיילען—8 פריזען וועלען פער־טיילט ווערען פיר 8 שענסטע קאסט־יומען און 2 פיר די בעסטע טאנגא־טענצער. דער מאסקען-באל פערשפריכט זעהר אינטערעסאנט צו זיין.

געראטעוועט פון שאנדע.

די טעג האט זיך א יודישער יונגערמאן דער־וואוסט, אז אין שאנד-הויז אויף וואלבארגא 44 געפינט זיך א מיידעל, וועלכע מ'האט אהין פערנארט. ווי זי האט איהם דערצעהלט, איז זי ערשט נישט לאנג געקומען פון שטעטעלע וישלאַוויץ (קעלצער גובערניע), כדי אין לאדז צו זוכען פאר זיך א שטעלע. א אינבעקאנטע פרוי האט איהר געשאפט א שטעלע אלס קעכין אין הויז, וואו זי געפינט זיך. ווען זי איז דא געווען איינינע טעג האט זי זיך ערפאהרען, אז זי איז אריינגעפאלען אין א שאנד-הויז. זי האט פון דאנען געוואלט אנט־לויפען, אבער ס'איז אונמעגליך געווען, מען האט זי שוין נישט ארויסגעלאזט, מ'האט זי דא געשענדעט און געצוואונגען צו פיהרען א לעבען פון שאנדע.

נאכדעם ווי דער יונגערמאן האט פעסטגע־שטעלט, אז די זאך איז ריכטיג, האט ער זיך געווענדעט דעם פיננבעמטעלם דעם פארשטעהער פון דער רעטונגס-סעקציע ביים יודישען פרויען־שוץ-פעראיין ח' יוליוס ראזענטאל, וועלכער האט זיך מיט דעם פאל פעראינטערעסירט און אנגעווענדעט מיטלען דאס אומגליקליכע מיידעל צו ראטעווען.

אין נאמען פון פעראיין האט זיך ה' ראזענ־טאל געווענדעט צו נאטשאלניק פון פאליציי־לעקאנטאווישס, אז ער זאל העלפען דאס אומ־גליקליכע מיידעל ראטעווען. דער נאטשאלניק האט מיט דעם פאל פעראינטערעסירט, וועלכער האט דעם ווירטשאפט פעראיין צוגעזאגט מיט אלע מעגליכקייטען צו שטיצען. דער מעכטיגער האט נעשיקט איינינע געהיימע אגענטען אויפ'ן אנגעוויזענעם אדרעס וואו זיי האבען ווירקליך געפונען דאס אומגליק־ליכע מיידעל. זיי האבען די פון דארט ארויס־גענומען און איהרע פערפיהרער ארעסטירט. דאס מיידעל האט איצט דורכ'ן פרויען-שוץ־פעראיין געקומען א שטעלע. (ג)

טעאטער און מוזיק.

מיכאלעסקא'ס בענעפיס.

דאנערשטאג וועט אין גרויסען טעאטער פארקומען דער בענעפיס פון בעקאנטען זינגער און שוישפילער ה' מיכאלעסקא.

און משך פון די פאר יאהר, וואס מ. שפילט און אונזער שטאדט, האט ער זיך ארויסגעוויזען אלס ניטנעשוילטער זינגער, וועלכער בעזיצט א גאנץ שענע בארוטאָן־שטימע און אויך אלס פועלייטונגער, ועהר פעהיגער שוישפילער. און אלע אפערעטע, וואס זענען נאר די לעצטע פאר יאהר גע־שפילט געווארען, סיי און די יודישע און סיי און די איבערזעצונגען, האט ער איננו פעווענדעט, אז א חויז אפזינגען מיט מוזי־קאלישען זין זיין „פארטיע", בעמוהט ער זיך אויך צו שפילען די ראלע—צו שפיע־לען קארעקט און נאטירליך.

צו זיין בענעפיס שטעלט ער א נייע מע־לאדראמע מיט מוזיק „דאס ענדע פון ליע־בע", וואו ער האט זעהר א כאראקטערנע און געלונגענע ראלע אין דעם „זאיאטשער מאניעל".

צום שלוס וועט פארקומען א גראנדיעזער דיווערטיסמענט מיט'ן אנטייל פון פריפען אריעל און ה"ה: לעבעדיעוו, בולמאן, וואלפערבערג און דער בענעפיציאנט.

דער בענעפיס-אווענד פון ה' מ. פער־שפרעכט אזוי ארום צו זיין נעניג אינטער־רעסאנט און צו ערווארטען, אז דאס פובליקום וועט אויסניצען די נעלע־גענהייט און קומען דאנערשטאג און גרויסען טעאטער.

די פארשטעלונג פאר „ט.ק.א."

היינט און אווענד וועט און „סקאלא"־טעאטער פארקומען די ערשטע פאפולערע פארשטעלונג פאר די לעזער פון די יודישע בובליאטעקען פון „ט.ק.א."

געשפיעלט וועט ווערען שלום אש'ס בע־קאנטע דראמע „נאט פון נקמה" מיט ה' אדלער און דער ראלע פון „יעקל שאפ־שאוויטש". צום שלום וועט געשפיעלט ווע־רען די איינאקטער-אפערעטע „דער שענער חלום".

די פארשטעלונג פאר'ן האנדווערקער-קלוב.

היינט, מאנטאג און אווענד ווערט אין גרויסען טעאטער צום 4-טען מאל אויפגע־פיהרט דער פארס „איצעק ליבעלע קנאק־ניסעל" פאר'ן האנדווערקער קלוב. דער דאזיגער פארס איז מיט פועל ביינאל גע־גאנגען אויף'ן בענעפיס פון ה' לעבעדיעוו, די פרייזען זענען זעהר פאלינע.

פרוי אדלער'ס בענעפיס.

דער בענעפיס פון דער טאלענטפולער דראמאטישער שוישפילערין פרוי עמיליע אדלער איז דאנערשטאג אראב מיט א בע־זונדערן ערפאלג.

די בענעפיציאנטין, וועלכע איז און דער ראלע פון „פאני" און נארדין'ס „אמת'ע קראפט" אויסגעצייכענט, האט דאס מאל געשפיעלט די ראלע אויסערגעוועהנליך גוט און עס האט זיך אויך איחר אמגעגעבען מיט פיינע און געלונגענע שטימען צו שאפען א זעלטען אויסגעהאלטענעם טיפ פון דער פראסטער „פאני"; אזוי פועל רעאליזם און נאטורליכקייט און אזא אויסגעצייכענטע פול מיט טעמפעראמענט דורכגעפיהרטע לאמטינגו. זעהען מור זעלטען ביי פרוי אדלער. אויך די איבריגע און בעזונדערס ה' אדלער, זענען אויך דאס מאל געווען אויסגעצייכענט און זייערע ראלען און סאלאנע סצענען זיי־נען געשפיעלט געווארען „קאנצערט".

די בענעפיציאנטין האט מען בעשאנקען מיט פועל בלומען און מתנות און מיט רוי־שענדע אוואציעס.

צום שלום איז צום ערשטען מאל אויפ־געפיהרט געווארען די איינאקטער-אפערעטע „א שענער חלום", די מוזיק פון בעקאנטען קאמפאזיטאר פ א ל און שען און רויצענד, נאר דער אינהאלט פון דער אפערעטקע איז א ביסעל שווערליך פאר'ן פובליקום—בפרט אזוי שפעט און דער נאכט... פרוי גאלדשטיין, פרעלין קאניעצקא

Lekarz-Dentysta
צאהן-ערצטין
ר. ראזענמאן
ניקאלאיעווסקא 50
נימט אן פון 10 ביז 2 און פון 4 ביז 8.
5043 3 1

און ה' סערעצקי, וועלכע שפילען און דער אפערעטקע האבען זיך זעהר גוט געהאלטען און אונטער דער לייטונג פון פ:חיגען דירינענט ה' וואנאקיר אויך פאר־טרעפליך דורכגעפיהרט די געזאנג-נומערען.

—ן.

ה' לעבעדיעוו'ס בענעפיס.

דער ליעבלינג פון לאדזער פובליקום, ה' לעבעדיעוו, וועלכער איז אזוי פאפולער ביי אונז אלס אויסגעצייכענטער קאמיקער, קופ־לעטיסט און טענצער, האט היינטיגען דאנער־שטאג געהאט א לעבעדיעוו'-דונען בענעפים אין יעדער הינזיכט. ס'איז געווען לעבעדיג און טעאטער, לעבעדיג און קאסע, אויף דער בוהנע, צווישען די ארטיסטען און צווישען פובליקום. דעם בענעפיציאנט האט מען בעשאנקען מיט בלומען, מתנות, און מיט רוישענדע אפלאדיסמענטען, מיט איין ווארט די ברייטע מאסע פון יודישען טעאטער פובליקום האט אויסגעניצט די גע־לעגענהייט אויסצודריקען איהר ליעבלינג די ווארימסטע סימפאטיע.

ה' לעבעדיעוו פון זיין זייט האט אויך געטהון, וואס ס'איז נאר מעגליך געווען, אום צו אמוזירען און משמח צו זיין דאס פובליקום. „איצעק ליבעל קנאקניסעל" איז אפילו ניט פון די בעסטע שמונ'דיגע זאכען, און אנ'אנדערמאל וואלט עס דורכגעפאלען מיט „מוזיקע", אבער דא איז דאך דער עיקר נוט די זאך, נאר די פערזאן—ה' לעבעדיעוו, און ער האט ווירקליך זיך גע־געבען די גרעסטע מיה, אז דעם פובליקום זאל ניט אימעטום זיין, ער האט געזונגען און געטאנצט „כיד המלך", און די טעאטער־בעזוכער האבען זיכער שוין לאנג אזוי פיעל ניט געלאכט און זיך אמוזירט. און האט'ש דאס שטיק, וואס מען האט גע־שפיעלט, איז אבסאלוט נאר קיין „שטיק" ניט, מוז מען אבער זאגען, אז ה' לעבעדיעוו האט און זיין עהרע-אווענד געהאט א קינ־סטלערישען ערפאלג.

א גרויסען בייפאל האבען אויך געהאט די אנדערע מיטשפיעלער פרל. אריאל, פרוי סיעראצקא, פרל. פארערסאן, פרל. נאטאנ־סאן און ה' בולטאן.

—ע—

ספארט-און טורן-צייטונג.

וועכענטליכע איבערזיכט פון יודישען ספארט-לעבען.

דער לאדזער „טורן-און ספארט-פעראיין".

(ג) דער לאדזער „יודישער טורן-און ספארט-פעראיין" וואס עקסיסטירט ערשט א יאהר, צעהלט שוין איצט בערך 500 מיטגליעדער. ביים טורנען, וואס קומט פאר אונטער דער פיהרונג פון בעקאנטען ספארט-לעהרער ה' דוד ערעלייך, בעטייליגען זיך 60 מענער און 80 פרויען. די טורן-איבונ־גען קומען פאר פאר מענער און פרויען דריי מאל און דער וואך.

די מיטגליעדער מאכען איצט שטארקע פארבערייטונגען צום גרויסען טורן־פעסט, וואס דער פעראיין ארדנעט איין דעם 1-טען פעברואר און גרויסען טעאטער.

די זגערזשער ספארט-סעקציע.

(ג) די ספארט-סעקציע וואס געפינט זיך ביים זגערזשער „הזמיר" אונטער דער פיהרונג פון דער ספארט-קאמיסיע, וואס בעשטעהט פון די ה"ה ד"ר שווארצ־וואסער, א. מארגענשטערן און א. אײַנער, האט זיך אנגעהויבען גוט צו ענטוויק־לען. אויסער דער מענער-רינגע פון 40 טורנער האט זיך אויך געבילדעט א קינדער-רינגע.

די ספארט-סעקציע וועט אויך נעהמען אנ'אקטיווען אנטייל אין לאדזער טורן־פעסט און מאכט איצט דערצו גרויסע פארבערייטונגען.

פון דעם טאמאשאווער ספארט-פעראיין.

(ג) דער ערשטער יודישער ספארט־פעראיין, וואס איז נאך מיט דריי יאהר צוריק געגרינדעט געווארען אין טאמא־שאוו ענטוויקעלט זיך זעהר גוט.

אין דער איינענער טורן-האלע, וואס ס'האט פאר'ן פעראיין אויסגעבויט אויף זיין רעכנונג דער פעראינס-פרעזעס ה' שיינמאן, קומען פאר די טורן־איבונגען, און וועלכע ס'בעטייליגען זיך אין דער מענער-רינגע 60 פערזאן, און דער דאמען-רינגע 40 און און דער קינדער-רינגע 20 פערזאן. דער פעראיין מאכט איצט לעבהאפטע הכנות, אום אנטייל צו נעהמען און יודישען טורן־פעסט און לאדז.

— פארגעסטערן שבת-צו-נאכטס איז און איינענעם לאקאל פון יודישען טורן-פעראיין פארגעקומען א „טורן־פעסט".

די מענער און פרויען-סעקציע, הא־בען אונטער דער לייטונג פון דעם טורן־לעהרער ה' סטעמפעל אויסגעפיהרט פערשיעדענע אינטערעסאנטע איבונגען, אויף טראפעצען, פיראמידען א. ד. ג. און האבען ביי דעם גרויסען פובליקום ארויסגערופען בייפאל.

צום לעצט איז אויף דער בוהנע דורך די ה"ה שפיעוואק און בלין איינ־געפיהרט געווארען א טורן-קאמעדיע אויף דער דייטשער שפראך „מוסקעל־קנוסקעל".

ווי אלע טורן-אווענדע פון דעם היגען יודישען טורן-פעראיין, האט זיך דער לעצטער טורן-פעסט אויך גלענ־צענד איינגעגעבען.

S. F.

קליינע בראנים.

(ג) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האט ה' א. מארגענשטערן בעקומען א ערלויבניש ארויסצוגעבען אין לאדז א יודישע ספארט־צייטונג. ווי מיר דערוויסען זיך וועט די צייטונג ארויסגעגעבען ווערען דורך א גרופע יודישע ספארטס-מענער. די ערשטע נומער פון דער צייטונג וועט ערשיינען ענדע יאנואר.

— (ג) א דאנק דער איניציאטיווע און דער הילף פון לאדזער טורן-פעראיין האבען זיך שוין געגרינדעט עהנליכע פעראיינען אין קאליש, בענדין, סאסנאוויץ, משענסטאכאו און אנדערע שטעדט.

איצט גרינדען זיך אויך יודישע ספארט־פעראיינען אין ווארשא און פעטריקאוו און און נאך איינינע אנדערע שטעדט.

— (ג) א דאנק דער איניציאטיווע פון דער ספארט-סעקציע ביים „יודישען טורן און ספארט־פעראיין" אין לאדז האט זיך ביים פעראיין געבילדעט א פוס-באל-סעקציע. די סעקציע האט אבער נאך ביז איצט נישט קיין פאסענ־דען פלאץ.

די פערוואלטונג פון פעראיין בעמיהט זיך צו בעקומען א פלאץ פאר דער פוסבאל־סעקציע.

ר' מאיר אברהם שליט"א. דער דאזי־גער יוד איז ווירקליך איינער פון די אלטע חסידים ואנשי מעשה, א יוד א גאון, וואס זיצט טאג און נאכט על התורה ועל העבודה, ער לערנט יעדען טאג מיט דעם עולם און בית-המדרש. אפער דעם רב נעפעהלט עס נישט, צוליעב פערשיעדענע טעמים. א געוויסע גרופע רודפ'ים איצט דעם מו"ה הוראה און מען וויל ביי איהם צונעהמען דעם איינציגען מקור פון פרנסה—דעם מכחר מיט המזון. דאס איז זעהר נים טאקטיש און זעהר נים טאקטיש, בפרט, אז דער רב זאל נאך האבען א שייכות דערצו.

מיר דערמאהנען אויך אונזערע יו־דען פון אלעקסאנדער, אז זיי זאלען געדענקען אן דער ווירטשאפט פון די וואהלען און זיי זאלען וועהלען פעהיגע ארבייטסזאמע מענשען אלס ראשי הקהל.

מיר רעכענען, אז די אלעקסאנדרער יודען וועלען מאכען ביי די וואהלען בעווייזען, אז א קהלה איז שטארקער פון א רב, און וועלען אויסקלייפען אזוינע דאזארים ווי ס'פאסט זיי און וואס קען זיי ברענגען א נוצען.

ל—ן.

פעטראקאוו.

א „יודישער בילדונגס-און קולטור-פעראיין".

אויף דער לעצטער זיצונג פון דער פעטראקאווער גובערנסקע קאמיסיע ווענען חברות און פעראיינען, וועלכע איז פארגעקומען אונטער דעם פארזיץ פון פעטראקאווער וויצע-גובערנאטאר איז בעשטעטיגט געווארען א נייער „יודי־שער" פעראיין אונטער דעם נאמען: „א פעראיין צו פערשפרייטען בילדונג און קולטור צווישען דער יודישער בע־פעלקערונג און גאנצען פעטראקאווער גובערניע".

ווי ס'איז צו זעהען לויט דעם אוס־טאוו פון פעראיין, וועט די נייע-לעגאלי־

זירטע געזעלשאפט זיין אזא מין נע־זעלשאפט ווי די ווארשאווער „דעת", וועלכע וועט האבען דאס רעכט צו עפענען אבטיילונגען און אלע שטעדט און שטעדטלעך פון פעטראקאווער גו־בערניע און די אויפגאבע פון פעראיין וועט זיין צו פערשפרייטען צווישען דער יודישער בעפעלקערונג פאלקישע בילדונג און קולטור און צו דעם צוועק וועט די געזעלשאפט קענען עפענען שולען, ביבליאטעקען און אווענד-קור־סען.

די גרינדער פון דער נייע-לעגאלי־זירטע געזעלשאפט זענען איינינע פעטרא־קאווער אבסאלוטען ווי אדוואקאט ניקאלאי קאהן, אדוואקאט אלעקסאנדער לאנדסבערג, ה' מארקוס בראון און נאך איינינע פערזאנען, וועלכע קאנצענטרי־רען זיך ארום דעם פעטראקאווער יודישען „ראבינער-ארטשיקאנזשיו".

דער געדאנק צו גרינדען אזא פער־איין, פון דער יודישער בעפעלקערונג איז א געדאנק פון די אסימילאטארען, וועלכע האבען איצט ביי די אנגע־שפרענגטע בעציהונגען צווישען די פאליאקען און יודען אין פוילען—פער־לארען זייער „נבואות"... און די קריסט־ליכע בילדונגס-און קולטור-פעראינען, און זיי ווילען דערווייבער איינער מובה זיין די יודישע מאסען מיט פוילישער קולטור און בילדונג לויט זייער „איינע נער שטה"...

שלמה.

רעדאקטאר: י. אונגער.
ארויסגעבער: (ע. האמבורסקי. (א. שענענבוים.

גרויסעס טהעאטער
דירי. י. זאנדבערג.
היינט מאנטאג ד. 6/19 יאנואר, 13-טע פאפולערע פארשטעלונג פאר'ן
„האנדווערקער-קלוב"
ס'ווערט געשפיעלט דער אויסגעצייכענטער פארס מיט געזאנג און טענץ, וועלכער איז דער־מאל נאך דער רעהע געשפיעלט, נעמאכען ביים אויפפיהרונגען טהעאטער
איצעק ליבעלע קנאק-ניסעל
בילעטען ביי זעהר ביליגע פרייזען פון 15 ביז 90 קאפ. בעקומען מען היינט ביז 5 א זייגער נאכמיטאג און מאגאזין פון ה' ליקערמאן, דזיעלנא 2.

אנאנס! דאנערשטאג דען 9/22 יאנואר צום בענעפיס ה. מ. מיכאלעסקא
פונ'ם בעליעבטען ארטיסט, מען בעריהמטען זינגער
ווערט אויפגעפיהרט צום ערשטען מאל די שפאנענדע מעלאדראמע אין 4 אקטען מיט מוזיק פון מ"ר קעסטען
„די ענדע פון ליעבע"
די הויפטראלע: דער וואיאזשער מאנועל—דער בענעפיציאנט. אויסער דעם בעי־נעפיציאנט בעטייליגען זיך אין דער פארשטעלונג די בעסטע קרעפטען פון אונזער בוהנע. אנסאמבל. צום שלוס א גראנדיעזער דיווערטיסמענט מיט'ן אנטייל פון פרל. ס. אריעל, ה"ה: לעבעדיעוו, בולמאן, וואלפערבערג און דער בענעפיציאנט, וועלכע וועלען פאר־טראגען די נייעסטע הומאריסטישע ערצעהלונגען, דועטען און קאמישע קופלעטען. בעמערקונג: יעדער איינגעגאנגענער האט קויפען א בילעט הוין נאלעריע בעקומט גראטיס א פאטאגראפיע פונ'ם בענעפיציאנט און פערשיעדענע אויזיציאגען צום אנדענקען.

פון ווארשא.

אנארכיסטען פאר'ן געריכט.

דעם פרייטאג וועט אין דער ער־שטער קרימינאל-אבטיילונג פון ווא־רשויער אקרוזשנאי-סוד פארקומען א פראָ־צעס פון א גאנצע רייהע פערזאנען, וועלכע ווערען בעשולדיגט, אז זיי האבען אנגע־הערט צו דער ווארשויער גרופע אנאר־כיסטען-קאמוניסטען—„די רויטע האנד".

די גרופע האט אין ווארשוי עקזיס־טירט פון יולי ביז אקטאבער 1912. זי האט זיך פערנומען מיט פונאנדער־שיקען בריעף צו רייכע לייט און דראָ־הענדיג מיט'ן טויט געפאדערט געלד. אויף אזא אופן האט זי אויסגענארט איינינע טויזענד רובל.

פאר'ן געריכט וועלען שטעהן פאל־גענדע פערזאנען:

רחל ריבינסקא 21 יאהר אלט, מלך מעדאליאן, 18 יאהר, ישראל כ"ץ, 21 יאהר, אברהם גנייזער, 23 יאהר און חיים לאנג, 21 יאהר.

זיי ווערען בעשולדיגט לויט די אר־טיקלען 927 און 1545, וועלכע דראָ־הען מיט אזא פסק-דין: צו פערליערען אלע רעכט און 6 יאהר קאטארגע.

צו דעם פראצעס ווערען ארויסגערו־פען ביז 60 עדות. דער פראצעס וועט געדויערען 2—3 טעג.

פון דער פראווינץ און דער סביבה.

(פון אונזערע ספעציעלע קארעספאנדענטען.)

אלעקסאנדער.

צו די דאזאר-וואהלען.

אונזער שטעטעל, וואס ליגט נישט וויים פון לאדז, גרייט זיך איצט צו, צו די זעלבע געשעהעניש, וואס איז ערשט די טעג פארגעקומען אין לאדז, נעמליך צו די דאזאר-וואהלען.

מארגען איז עס דער טאג. מארגען קומען ביי אונז פאר די וואהלען פון נייע דאזארעס.

מיט די אלטע דאזארעס איז במעט די גאנצע שטאדט אונצופריעדען, זיי האבען נאר אריינגעבראכט מחלוקת אין שטאדט, זיי זענען אויך געווען ווענינ ארבייטזאם און פאר דער קהלה גאר נישט אויפגעטהון.

די אלגעמיינע שטימונג אין דער שטאדט איז פאר נייע דאזארעס. נעהט אבער געגען אלע דער... רב

דער רב מיט א געוויסער גרופע האל־

טען פאר די אלטע דאזארעס שטאהל און אייזען און זיי מאכען פאר זיי אנ'אגיטאציע.

בכלל האלט זיך דער רב פאר א מין „מושל" אין אלעקסאנדער. ער פרעגט נישט נאך דער קהלה, ער בעמיהט זיך נישט צו ארבייטען לטובת דער קהלה צוזאמען מיט דער קהלה, נאר שטענדיג איז ער געגען איהר.

דאס איז זעהר נישט טאקטיש פון אונזער רב, ער וואלט זיך פיעל בע־סער נעדארפט בעמיהען, אז אין דער קהלה זאל זיין שלום, אז די דאזאר'עס זאלען עפעס אויפטהון פאר דער קהלה, אז די בעדערפנישען פון די יודישע בעפעלקערונג זאלען בעפריעדיגט ווערען.

רעדענדיג ווענען דעם רב'ס טעטיגקייט דארף מען אויך דערמאהנען דעם פער־ביטערטען קאמפף, וואס פיהרט זיך געגען דעם היגען מורה-הוראה, הרה"ג

טעאטער „סקאלא"

דירעקציאן י. אדלער, ה. סטראצקי.

היינט מאנטאג ווערט געשפילט ווערען
מיט אנ׳ עמיליע אדלער
מייל פר.
די בעוואוסטע דראמא

גאט פון נקמה

אין 3 אקטען פון שלום אש (רעזשיס. דורך יוליוס אדלער)

ציום שלום ווערט געשפילט ווערען א ז. גאלדשטיין אפערעטע אין 1 אקט מיט אנ׳מייל פר.

דער שענער חלום

איבערזעצט דורך מארק ארנשטיין.

אנאנס! מיטוואך דעם 9 (22) יאנואר ווערט פארקומען דער בענעפיס ה. סיעראצקי, טגנג די שוין לאנג ניט געשפילטע דראמא „די וואהרהייט" דער אמת אין 4 אקטען פון יע-5 נאַרדין. ציום שלוס די 2-טע אקט פון „אלמא וואו וואהנסטו?"

עס ווערט געשפילט ווערען ביי א נייע אויסשטא... אין עהרען-אווענד פון דירעקטאר און ארטיסט ה׳
יעדער וואס קויפט א בילעט בעקומט גראטיס א פאטאגראפיש-בילד פון דעם בענעפיציאנט און פערשידענע פאזען.
בילעטען שוין צו בעקומען.

„קאסינא"

דער קאמפף פאר׳ן דאזיין

געוועהנליכע פרייזע. געוועהנליכע פרייזע.

אוהראויפפיהרונג פונ׳ם נייעם פאטהעפילם

א געוואלדיג שוישפיעל אין 8 גרויסע טהיילע, איני-גאנצען קאלירט, אויסגעפיהרט דורך די בעסטע ארטיסטען פון דער פראנצ. קאמעדיע מיט פרל. ראבין און ה׳ אלעקסאנדער אין די הויפט-ראָלע. די מאראל פון דעם שוישפיעל קען מען אין דעם זאץ צוזאמענשטעלען, דאס מיט מוט, אויסדויער און עהרענהאפטיקייט, קען דער איינפאכסטער מענש זיינע שענסטע האפנונגען פערווירקליכען...

איסער דעם גרויסען וועלט-שלאגער קומט דאס אלערנייעסטע פאר מאנגאליעבהאבער „די מאניע פון טאנגא" אדער „טאנגא-אונטעררכט" מיט זעהר קאמישע סצענען פון מאדערנע טאנגא-טאנץ. צום ערשטען מאל אין לאדז.

צוליעב דיים גרויסען ערפאלג, בלייבט דאס אויבינע פראגראם ביז מאנטאג, ביי געוועהנליכע פרייזען. אניהאיינט בייסטע מוזיק איו דייר שטאדט.

כשר כשר

די שמאקהאפטעסטע, שפארזאמסטע און ביליגסטע

פפלאנצען-פוטער „אלימא" „ALIMA"

איז די גאראנטירט כשר׳ע פוטער צום בראטען, באקען און עסען

פרייז: 38 קאפ. א פונט.

צו בעקומען שטעטס פרישע אין אלע קאלאניאל-געשעפטען.

Libauer Actien-Ges. vorm. Kieler.

פאבריק אין ווארשוי.

פערטרעטער און ענגראס-לאגער פיר לאדז און אומגעגענד: עמיל האדריאן, לאדז, ניקאלאיעווסקא 100, טעל. 89-7.

על אדני החלטות מועד הרבנים מיום ה׳ ט׳ אדור תרע״ג, ומיום א׳ דך תרע״ד אנחנו ח״מ היינו בעצמנו בהפאבריק מחמאה אלימא בכפר האטיאנקא הסמוך לפראגא, וראינו כל המאטעריאלין שמהם נעשה החמאה הנ״ל, וגם נעשה אנאליזא מהמאטעריאלין הנ״ל ולא נמצא בהם שום שמץ חשש תערובת מהדברים האסורים, לכן מנינו שם נאמנים בהפאבריק הנ״ל הרב מקאמיאנקא, והאברך מו״ה אברהם מיימון, וגם תחת השגחת הרב הנ׳ ר׳ יהושע מיימון ויכולים כל אחב״י לסמוך עליהם לאכול החמאה הנ״ל בלי שום חשש ופקפוק כלל בין בבשר ובין בחלב ובאופן שיהי׳ על כל חבישה וחבית חותם מן הרה״ג ר׳ יהושע מיטוו.

נאום: אברהם צבי פערלמוטער, יצחק ראזמארין, חיים פונצר

אברהם זיבענבערג, שמחה דוד כהנא, יהושע מיימון מו״ץ פראגא

ר״ב דק״ק ווארשא.

4083 9

גרויסער קאנצערט-זאל 18 דזשעלנא 18

פרייטאג, דעם 30 יאנואר ווערט פארקומען א גראנדיעזער

פאלקסטימליכער אוונד

מיט א זעלטענעם מוזיקאליש-הומאריסטישען פראגראם.

אין אוונד וועלען זיך בעטייליגען: דער בעוואוסטער און בעליעבטער יודישער פאלקס-שרייבער

מ. ספעקטאר,

דער בעריהמ׳ טער הומאריסט ה. וועגדראף, דער טאלענטפולער מוזיקער און אויסגעצייכנטער זינגער מ. קיפניס און די בעריהמטע זינ-גע-רין פון פאלקסליעדער פרוי ריקוועער און אנדערע.

בילעטען קאן מען שוין בעקומען אין בוכהאנדלונג „בצלאל" (ציגעל גאס 37).

8045

עצות אין אלע אנגעלעגענהייטען

אויך אלערליי ספראוועס און געריכטס-פיהרונגען ווי: ציווילע, קרימינעלע, אד-מיניסטראטיווע (ציוויליזאר-אנגעלעגענהייטען נאך די נייעסטע געזעצע, סענאט-רעשעניעס, היפאטעקען, ווירא-ען, קאנקורסען, זאטשיטאניעס, פאטענטירונג פון ערפינדונגען, ראדע-פאמיליעס, ירושה-זאכען או״וו. או״וו.) אויך אלע ארט שתדלנות׳ער אין אלע רעגירונגס-אנשטאלטען, פיהרט אויס דער פראקטיצירטער אדוואקאט מיט העכסטע יורידישע בילדונג (דר. דער רעכטע — נ. וויינבערג דאָרטועלבסט געפינט זיך אויך א ביורא וואו עס ווערען צוזאמענגעשטעלט פון א ספעציאליסט פראשעניעס אויף אלערליי יורידישע ספראוועס (קאנטראקטען או״וו). די קאנצעלאריע איז אפען א גאנצען טאג און געפינט זיך אויף דלוגא 77 (עק בענעדיקטא) טעלעפאן 66-21. פערזענליך ביז 11 פריה און פון 2 ביז 10 אבענד.

Doctor der Rechte Advokat M. M. WEINBERG, Długa 77. W. 16. 5006

גלאבין גלאבין

איז דאס בעסטע שוה-פאסטע אויף דער וועלט. ערהאלט די שוהען שעהן און דויערהאפט.

איז עכט נור מיט א גאלדענעם באנדעראל און אויפשריפט

מ. קרעל.

1974

מעבעל-איינריכטונגען

נויעסטע און מאדערנסטע סטילע, אויס פיינסטען טראקענסטעם האלץ אין גרויסען אויסוואהל, עמפפעהלט די זייט 35 יאהרען עקזיסטירענדע מעבעל-פירמא

מ. טערהעלטויב, זאוואדזקא № 5

גאראנטירע פיר מיינע ארבייט. — בעזיצע קיינע פיליאלען. —

דער בעוואוסטער אויף טארגאווי רינעק

צירק דעקאדאנס

היינט מאנטאג 21-טער טאג פון גרויסען אינטערנאציאנאלען

פראנצויזישען רינגקאמפף

היינט קעמפפען 8 פאר: 1) סאווא ראיקאוויץ — טאם דושאקסאן. 2) ווילדמאן (נאטירליכער)—פאנאניני. 3) מאסקע—קעלער.

אנפאנג פון רינגקאמפף פינקטליך 10 אוהר אבענדס.

דער צירק ווערט בעהייצט.

די בוך- עט שטיינדרוקעריי פון

מ. האמבורסקי, פעטריקויער 16 טעל. 8-67.

בריעפבויגען, קאנווערטען, מעמאראנדום, רעכ-נונגען, וויזיט- עט אדרעסקארטען, האכצייטס-קארטען, פערשידענע פאבריק-סטיקער, קאנטאר ביכער, לוינביכער, נאכטקארטען, עטי-קעטען, אפישען, פראגראמען טרויער-אנצייגען (קלאפ-סידרעס) א. ז. וו. א. ז. וו. אננאהמע פון פערשידענע ראטאציאנס-ארבייט.

פיהרט אויס זעמטליכע דרוק-ארבייט שנעל, פראמפט און ביליג.

אקאלאניאל-לאדען גוט איינגעפיהרט אויס הויט און ענצייל זאפארט איבערצו-געבען. שיבלערס מארק 65. 3793 3-3

Es wird gesucht eine BONNE die perfect deutsch spricht zu einem 3-jährigen Kinde. Kurländerin wird bevorzugt. Adresse: Promenadenstr 30, Wohn. 88, Front II Stock. Sprechstunde von 5—6 Uhr täglich. 3831 3 2

אלם שותף

צו צוטרעטען אדער איבערצונעהמען א גע-שעפט זוכט א יונגער מענש מיט 3000 רובל קאפיטאל. אפערטען אין אדמ. ד. בל. סוב. 194—3000. 3839 3 2

! וויכטיגעס !

העמדען צו 8 קאפעק אונד אויף דער עלע צו 3 קאפעק ווירד גע-דזיערגעט 3733 4 1
שרעדניא 23 וואהנונג 40 №. דארט ווערדען אויך ארבייטער געזוכט.

לערן-יונגלעך

אזוי שמידערס ווערען געברויכט אין דער שאלטער-פאבריק אויף פאלודניאווא 15 בים אלטמאן. 3852

א יונגע מיט שול-בילדונג צו געהילפס-בוכהאלטער ווירד געברויכט. אפערטען אבצוגעבען אין אדמיניסטראציע ד. בל. אונטער „J. T." 3-3 3770

מעדכען אוי יונגע

ווערען אין קארטען-פאבריק געזוכט ניקא-לאיעווסקא 61. 3844

3 לאדען לאנג איינגעפיהרט פאר א פליישער, קוילען און קאלאניאל זאפארט צו פערמיטהען, זאוואדזקא 6 (באלוט). צו ערפאהרען ביים ווירט. 3824 3-3

א קאלאניאל-געוועלב

איבערצוגעבען, דלוגא 11. 3860 3 1

א זיכערע פרנסה.

א שותף מיט 1500 ביז 2000 רובל צו א סאליד פאבריקאט, וועלכעס ווערט טעגליך געברויכט, טראגט ביז 40% ווערט געזוכט. צו ערפאהרען שרעדניא 1 אין וויפענגע-שעפט פון 4 ביז 6 נאכט. 3828 3 2

דר. ל. פריבולסקי

פאלודניאווא 2. טעל. 13-59.

ספעציאל-ארצט פיר הויט, ווענערישע אונד האאר-קראנקהייטען עט מענער-שוועכע. אויף קאסמעטישע פעלער, בעהאנדלונג נאך עהרליך האטא 606-914 אהנע בערופס שטערונג. טריפער-היילונג אחן שפריצוואניעס. היילונג מיט עלעקטרי-ציטעט אונד וויבראציאנס-מאסאזש. שפרעכ-שטונדען פון 9—1 אונד 4—8 פיר דא-מען 5—6.

הנני מברכים את הצמד ליום חתונתם בברכת מ״ט טוב את האברך ר׳ שלמה נילאסין נ״י עם הכלה הבתולה לאה אויערבאך תחי׳ שיזכו באהבה והיבת עם כל טוב סלה משפחת מ׳ לוקסענבורג.

Dr. Jacob Steinberg
ד״ר יעקב שטיינבערג

33 דלוגא 33 (עקע פאסאזש-שולץ). אינערע אין קינדערקראנקהייטען. שפרעכשט. פון 9 ביז 11 פארם. און פון 4 ביז 6 נאכט. 3871

צו פערמיטען ! צימער אונד קיכע אויך איין איינצעלנעס צימער פוי באלד סקערקאווא 22. 3852 3 1

Dr. B. Mintz
ד״ר ב. מינץ

איזט צוריקגעקעהרט פון אויסלאנד וואהנט מלינארסקא 15. פרויען אינערליכע עט קינדער-קראנקהייטען, שפרעכשט. פון 9—11 און 5—7.

4387

א בער מיט היי געשעפטס-לאדען אויף א גוטע איינגעפיהרטע שטעלע מיט קונדען איבערצוגעבען. ווידזעווער 42 №. 3853 1—

א לאדען מיט א צימער פער זאפארט צו פערמיעטען ברזעזינער 13 צו ערפאהרען ביים ווירט. 3837 3 2

Яхедъ Боренштейнъ потеряла свой паспортъ, выдан. маг. гор. Петрокова. Отдать въ полицію. 3846 3 1

א גוט איינגעפיהרטע קאלאניאל-לאדען איז איבערצוגעבען צו ערפאהרען וועט-ושער 26 אין די ביער-שענק. 3802

אברייזהאלבער

אין הערשאפטליכע וואהנונג אויס 8 צימער עט קיכע מיט זעמטליכע בעקוועמליכקייטען פון 1-טען יולי 1914 צו פערמיעטען, דארטועלבסט אויך פערשידענע געגענ-שטענדע, ביליג צו פערקויפען. צו ערפאה-רען דזשעלנא 38, ערשטען שטאק פראנט. 3-3 3799

הויזען-שניידע-געזעלען

אין א האנדלונגהערין, ווערען געזוכט, פיל-זשווסקא 46, ביי ל. שארפער. 3856 3 1

א קאמפאניאן

מיט 15,000 רובל ווערט געזוכט צו א מיכערפאבריקאט, וועלכעס איז גוט מיט ערשטקלאסיגע קונדען איינגע-פיהרט, אום צו פערגרעסערן די פאבריק. אפערטען אין רעדאקציע אונטער 15,000. 3796 3-3

יודישע קראפט-וועבער

קענען זיך מעלדען אין דער מעכאנישער וועבעריי באלוט, צימער-שטראסע 12 № ערשטען שטאק. 3845

א היטער, שמירער און רעניינגלער קענען באלדיגע צאהלונג ווערען גע-זוכט, פאלודניאווא 6 ביים שאלטעל-מאכער. 3859

מעבעל

אברייזהאלבער פערקויפע איך מיין מעבעל בעשטעהענד: שענק, בעטען מיט מאטרא-צען, לעדער-אטאמאנע, בעלגישער-שפיע-געל, אויסציעב-טיש, העננ-לאמפ, עבט-בראנז, מאנדאוהר, אומבי-וואלקע, בילדער א. ז. וו. שרעדניא 52 וו. 4. 836 3 2

Гинда Лея Гиршфельдъ потеряла свой паспортъ выдан маг. гор. Шидловице, Радом. губ. Отдать въ полицію. 3855

Лейбъ Яковлевъ Волманъ потерялъ свой паспортъ, выдан. гм Полянецъ, Радом. губ Отдать въ полицію. 3860 3 1

Dr. D. Fried
ד״ר ד. פריעד

ספעציאל-ארצט פיר אינערע אונד קינדער-קראנקהייטען וואהנט יעצט ציגעל-שטר. 45 הויז בארטש. שפרעכשטונדען פון 9—11 פריה און פון 3—6 נאכמיטאג. טעלעפאן 11-33.

די ערשטע היילאנשטאלט-אמבולאטאריום פיר קאמענדע קראנקע,

פעטריקויער 45 טעלעפאן 13-30

דר. י. שווארצוואסער, אינערליכע אין געדערעם פון 10—11 אונד 4½—5½.
דר. ל. פריבולסקי, הויט אונד ווענע-רישע קראנקהייטען זאכנע. דיענסט. דאנערשט. אונד פרייטאג פון 1½—2½.
מאנטאג, מיטוואך און שבת פון 8—9.
דר. י. ליפשיץ, קינדער-קראנקהייטען פון 1—2.
דר. מ. קאנטאר, חירורג-קראנקהייטען פון 2—3 און 7—8.
דר. מ. פאפיערני, פרויען-קראנקהייטען פון 3—4.
דר. ב. דאנכין, אויגען-קראנקהייטען געהמט אן טעגליך פון 9—10 פריה.
דר. ק. בלום, נאז, אויער- אונד האלז-קראנקה. מאנט. דיענסט. מיטוו. דאנער-שטאג. פון 1—2, פרייטאג, שבת, זונט. פון 9—10 פריה.
בלוט- און אורין-אנאליזען, עס ווערען אויך דארט פאקען געזעצט. פיר אנבעמיטעלטע בערטונג 50 קאפ.

אין סקלאד אפטעקער-ווארען

1940 10 זאוואדזקא 10

בעקומט מען א זיכערע מיטעל געגען פערשטאפונג, איין גוטעס מיטעל געגען נערוען און מענער-שוועכע, פלאסטער פאר פרויען, וועלכע לײדען אין פערהערטונג דער ברוסטען און געשווירע, זיך זעלבסט צו קורירען. א זיכערעס מיטעל געגען הוסטען, אויך געגען שטיסען פון פיס און הענט, א גוטעס מיטעל געגען ווערעם און מאגען צו פערטיליגען. אויס׳ם לאנד אימפאר פרישע אויסלענדישע וואסערן אלע וואסען ביליג. טעגליך פרישען קעפיר צו קורירען, אויך גוטע געפאסטע אויסלענדישע צויבע… צו בעקומען ביי וואלמאן זאוואדזקא 10

אין סקלאד אפטעקער

עמפפעהלט פיר גאנצען ווינטער פרישען טראן, קינדער, טועלכע פערטראגען גיט קען טראן ווירד דורך איין שמאקהאפטעס מיטעל ערזעצט.

אנאנס! פענאמען

עס קומען אן די איינציגע אין דער וועלט
א דאמע מיט בארד און וואנסיס.
א מענש מיט פיס פון ים-חיה.
א ריעזיינדאמע. 3858

3849 3 1

פון דער רעגירונג בעשטעטיגטע
МУЗЫКАЛЬНАЯ ШКОЛА А. ГЕЛЬФГАТА
אנמעלדונגען (Dzielna 14) טעגליך פון 10—2 און 5—8.
אויסבילדונג אין אלע פעכער דער מוזיק.

„טאנגא"

עס זינד אין דעם בעוואוסטען דאמען-אטעליער

„Mona-Lisa"

לאדז, זאוואדזקא 40

אנגעקאמען די לעצטע נייהייטען דער טאנגא-מאדע און דארורך ווערדען דארט די פיינסטע דאמען-גארדעראבען פערפערטיגט.

Открыта подписка на 1914 годъ

СОВРЕМЕННЫЙ МIРЪ

24-й г. изданія. 24-й г. изданія.

Ежемѣсячный литературный, научный и политическій журналъ.

На 1914 г. въ числѣ другихъ намѣчены къ печати: БЕЛЛЕТРИСТИКА: Романы: В. Сѣрошевскаго („Затишье"), К. и О. Ковальскихъ; повѣсти П. Потапенко („Новая Кровь"), А. Ѳедорова („Чудо"); разсказы Д. Айзмана („Ночь на Теревѣ"), Ив. Бунина; В. Муйжеля („Хуторъ № 16"), Н. Осиповича (Солистъ Его величества), Евг. Чирикова („Перелетъ"), Ив. Шмелева („На бережку"). Кромѣ того, съ января печатается авторизованный переводъ съ рукописи новаго романа ГЕНРИХА МАНА („Вѣрноподданный"). Постоянные отдѣлы: Вл. Кранихфельда („Литературные отклики"), Н. Рязанова („Въ Россіи и на Западѣ"—историч. матеріалы), Ник. Іорданскаго („Политическія замѣтки"). УСЛОВІЯ ПОДПИСКИ (съ дост. и перес.): годъ—9 руб.; ½ года—4 р. 50 к. ⅓ года—3 р. За границу—12 р. годъ, 6 руб.—полгода. Безъ доставки въ Спб.—8 р. въ годъ и 4 р.—полгода.

Въ 1914 году, желая удовлетворить назрѣвшую потребность демократическаго читателя въ идейномъ общедоступномъ по цѣнѣ журналѣ, издательство СОВРЕМЕННЫЙ МIРЪ выпускаетъ

2-ое УДЕШЕВЛЕННОЕ ИЗДАНIЕ книжками (160—200 стр.), въ которыя войдутъ главнѣйшія художественныя произведенія и статьи перваго изданія.

Условія подписки: годъ—4 р.; ½ года—2 р., 3 мѣсяца—1 р.

Адресъ: С.-Петербургъ, Надеждинская, 33.

Подробный проспектъ высылается безплатно.

Редакторъ Ник. Іорданскій. Издательница М. К. Іорданская.

Dr. A. Grosglik

רענטגען און ליכט-הייל-אינסטיטוט. זאכאדניא 68 טעל. 16-35.
הויט, האאר, ווענערישע און האַרן-ארגא. קראנקהייטען, בלוט-אונטערזוכונג ביי סיפילים בעהאנדלונג מיט רענטגענשטראהלען, קווארץ ליכט און האכפרעקווענץ (צארסאנוואליזאציאן) שפרעכשטונדען פון 11½—6½ און פון 6—8. פיר דאמען 5—6.

היילאנשטאלט
פיר אויגענקראנקע
מיט שטענדיגען בעטען פאן

Dr. B. DONCHIN

פעטריקויער 69 טעל. 39-28.
שפרעכשטונדען אין אמבולאטאריום פון 10—12 און פון 4—7 נאכמיטאג. עמפפאנג פון קראנקע פיר אפערא-ציאנען אויף שטענדיגע בעטען. פיר ארמע יעדען טאג פון 9—10 אינטואנטס. 401 172

ד״ר זילבערשטראם
Dr. J. Silberstrom

ארדינ. אים אמבולאט. פון רויטען-קרייץ 12 זאוואדזקא 12
הויט געשלעכטס אונד ווענערישע קראנק-הייטען. (בעהאנדלונג מיט ערהליך-האטא 606—914). ערצטליכע קאסמעטיק. (ענטפערונג לעסטיגער הארע, פלעקען א. ז. וו. 12—2½ 5—8 זאנטאג 11—4

ד״ר ט. בראבאנדער

פעטריקויער 109, טעלעפ. 14-11.
אקושער, ספעציאליסט פון פרויען-קראנק-הייטען, עמפפאנג פון 9—11 און פון 4—7. 3656 6

Dr. P. Grossman
דר. פ. גראסמאן

אינערע און קינדער-קראנקהייטען פעטריקויער 15. טעל. 38-21.
שפרעכשט. 9—10 פריה און 7—5 נאכט. 2144

Dr. Trachtenherz

זאוואדזקא 6. טעל. 76-34.
געוו. אססיסטענט דער פעטערסבורגער ספעציעלען שטאדט שפיטעלע. ספעציאל-ארצט פיר סיפילים הויט וועגע-רישע קראנקהייטען אונד מענערשוועכע. בעהאנדלונג נאך עהרליך האטא 606—914 היילונג מיט עלעקטריציטעט. שפרעכשטונדען פאן 8—2 און 6—9 דאמען פון 4 ביז 5. בעזונדערע ווארטע-צימער. 1407

צאן-ארצט ל. קאפאטא
Dentysta L. Kapotta

איז פון אויסלאנד צוריקגעקעהרט זגערזשער-שטר. 54

היילאנשטאלט פיר הויט- אונד ווענערישע קראנקהייטען

ד״ר ל. פאלס, ז. גאליץ א. סט. יעלניצקי

וואילטשאנסקא 36. טעלעפאן 81-14.

שפינאהמע שטאציאנערער קראנקער (אין איינצעלציטען אונד געמיינזאמע קראנ-קנזעלען). — טעגליך אמבולאטארישער עמפפאנג אונבעמיטעלטער פאציענ-טען. קאנסולטאציאן 60 קאפ. 737

רענטגען-, ליכט- אונד עלעקטריציטעטס-קורען.
בלוט-אונטערזוכונג ביי סיפילים. עלעקטרישע גלוהליכט-בעדער.

שפרעכשטונדען דער אמבולאטאריע: וואכענטאגס פון 8 ביז 9 אוהר פריה, 12 ביז האלב 2 אוהר מיטאגס און 7½ ביז 8½ אוהר אבענדס. — אם זאן- און פייערטאגען: פון 8 ביז 10 אוהר פריה און 12 ביז האלב 2 אוהר נאכמיטאגס.

Тип. М. Гамбурскій и Ко., Лодзь, Петр. 16.

Редакторъ: И. Угеръ. Издатели: Э. Гамбурскій, А. Тененбаумъ